

MASARYKOVA UNIVERZITA

Přírodovědecká fakulta

Geografický ústav

Jan TRÁVNÍČEK

KRAJINNÉ STRUKTURY V POVODÍ VÍTOVICKÉHO POTOKA

Bakalářská práce

Vedoucí práce: RNDr. Vladimír Herber, CSc.

Brno 2006

Jméno a příjmení autora: Jan Trávníček
Název bakalářské práce: Krajinné struktury v povodí Vítovického potoka
Název v angličtině: Landscape structure of The Vítovický stream drainage basin
Studijní směr: fyzická geografie
Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Vladimír Herber, CSc.
Rok obhajoby: 2006

Anotace

Název práce je „Krajinné struktury v povodí Vítovického potoka“. Zkoumané území leží severozápadně od Rousínova.

V povodí Vítovického potoka byly vymezeny prostorové jednotky ve dvou úrovních. První úroveň (3 monomikrochory) zahrnuje tyto kritéria: struktura krajiny, využití země, převládající matrice v krajině a typické problémy (konflikty). Druhá úroveň (27 topochoř) je dána charakterem reliéfu (a také sklonitostí, vegetační stupňovitostí, trofickými a hydrickými řadami, půdními typy atd.) Největší pozornost je věnována práci v terénu a komunikaci s místními obyvateli. Dalším cílem práce je analyzovat příčiny konfliktů, které se v této krajině vyskytují.

Annotation

The title of this work is Landscape structure of The Vítovický stream drainage basin. The studied area (9,1 km²) is situated in the north-west of Rousínov.

Spatial units of The Vítovický stream drainage basin were delimited in two levels. First level (3 monomicrochores) includes these criteria: landscape structure, land use, matrix and typical problems and conflicts. Second level (27 topochores) is determined by different landforms (and gradient, altitudinal zone, edaphic series with and without significant soil water influence, soils etc.) The utmost consideration is given to field investigations and communications with natives. Another aim is analyzing cause of conflicts in the landscape.

Klíčová slova: struktura krajiny
využívání krajiny (využití země)
krajinná ekologie
povodí Vítovického potoka

Keywords : landscape structure
land use
landscape ecology
The Vítovický stream drainage basin

Masarykova univerzita v Brně

Přírodovědecká fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Student: Jan Trávníček
Studijní program: Geografie a kartografie
Studijní obor: Geografie

Vedoucí sekce věd o Zemi PřF MU Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu MU určuje bakalářskou práci s tématem:

Krajinné struktury v povodí Vítovického potoka

Zásady pro vypracování:

Vymezení studovaného území. Fyzickogeografická analýza povodí. Krajinná struktura studovaného povodí. Kulturní krajina a její využívání.

Rozsah grafických prací: podle potřeby

Rozsah průvodní zprávy: cca 30-40 stran

Seznam odborné literatury:

Hynek, A. a kol.: The Fryšávka Drainage Basin Strategy Proposed by Geographical Workshop Group of Brno University. Scripta Fac. Sci. Nat. Univ. Purk. Brun., Vol. 15 (1985), No. 3 (Geographia), p. 139-158.

Hynek, A., Trnka, P.: Topochory dyjské části Znojemska. Folia Fac. Sci. Nat. Univ. Purk. Brun., t. XXII, Geographia 15, opus 4, Brno 1981, 100 s.

Pipková, V., Pipek, R., Hynek, A., Trnka, P., Herber, V.: Integrated Landscape Research: Case Study of the Looský Stream Drainage Basin. Scripta Fac. Sci. Nat. Univ. Purk. Brun., Vol. 13 (1983), No. 10 (Geographia), p. 387-394.

Lipský, Z. Sledování změn v kulturní krajině. ČZU, Kostelec n. Č. lesy, 2000.

Forman, R. T. T., Godron, M.: Krajinná ekologie. Academia, Praha 1993

práce J. Kolejky, Z. Lipského a jiných

Vedoucí bakalářské práce:

RNDr. Vladimír Herber, CSc.

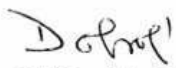
Datum zadání bakalářské práce:

září 2005

Datum odevzdání bakalářské práce:

dle harmonogramu akademického roku 2005/2006

V Brně dne 10.10.2004

doc. RNDr. Petr Dobrovolný, CSc.
vedoucí sekce VoZ PpF MU

Zadání bakalářské práce převzal dne: 11.10.2004

Podpis studenta

Prohlašuji tímto, že jsem zadanou bakalářskou práci vypracoval samostatně pod vedením RNDr. Vladimíra Herbera, CSc. a uvedl v seznamu literatury veškerou použitou literaturu a další zdroje. Jsem také autorem všech použitých fotografií.

V Brně dne

.....
podpis

V první řadě děkuji RNDr. Vladimíru Herberovi, CSc., za jeho trpělivost, ochotu, cenné připomínky a konzultace, které mi poskytoval při zpracovávání bakalářské práce.

Za rady a studijní materiály děkuji Ing. Pavlu Unarovi (z úseku ekologie lesa AOPK, pracoviště Brno), dále též RNDr. Jiřímu Kutálkovi (vedoucímu odboru životního prostředí ve Vyškově) a jeho spolupracovníkům z městského úřadu ve Vyškově. Také děkuji za spolupráci zaměstnancům odboru životního prostředí na městských úřadech ve Šlapanicích a v Rousínově.

Za pomoc a vstřícný přístup děkuji doc. Ing. Janu Lacinovi, CSc. a Mgr. Kateřině Keprtové a Radku Štercovi.

OBSAH

1	ÚVOD	9
2	POLOHA A VYMEZENÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ	11
3	FYZICKOGEOGRAFICKÁ ANALÝZA.....	12
3.1	Geologická stavba	12
3.2	Reliéf.....	13
3.3	Podnebí	14
3.4	Vodstvo	16
3.5	Půdní pokryv.....	17
3.5.1	Jižní část povodí (zemědělsky využívaná).....	18
3.5.2	Severní část povodí (zalesněná).....	18
3.6	Biota	19
3.6.1	Potenciální a aktuální vegetace	19
3.6.1.1	<i>Dubový vegetační stupeň.....</i>	<i>20</i>
3.6.1.2	<i>Bukodubový vegetační stupeň.....</i>	<i>20</i>
3.6.1.3	<i>Dubobukový vegetační stupeň.....</i>	<i>21</i>
3.6.1.4	<i>Bukový vegetační stupeň.....</i>	<i>21</i>
4	KRAJINNÁ STRUKTURA A VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY	22
4.1	Princip a metodika vymezení monomikrochor a topochor	23
4.2	Monomikrochory a topochory v povodí Vítovického potoka.....	26
4.2.1	C – Zemědělská krajina.....	26
4.2.1.1	<i>C-1 Dolní tok Vítovického potoka.....</i>	<i>27</i>
4.2.1.2	<i>C-2a Královopolské Vážany.....</i>	<i>27</i>
4.2.1.3	<i>C-2b Vítovice.....</i>	<i>27</i>
4.2.1.4	<i>C-3a Hudlesy.....</i>	<i>28</i>
4.2.1.5	<i>C-3b Mezi potoky.....</i>	<i>28</i>
4.2.1.6	<i>C-3c Za Žlebem.....</i>	<i>28</i>
4.2.1.7	<i>C-3d U rybníka.....</i>	<i>29</i>
4.2.1.8	<i>C-4 Kopaniny</i>	<i>29</i>
4.2.2	B – Přechodné pásmo.....	29
4.2.2.1	<i>B-4a Vítovické louky</i>	<i>30</i>
4.2.2.2	<i>B-4b Pod myslivnou</i>	<i>30</i>
4.2.2.3	<i>B-4c Pod Líchnami.....</i>	<i>31</i>
4.2.2.4	<i>B-5 Závěr Vítovického údolí.....</i>	<i>31</i>

4.2.3	A – Zalesněná krajina.....	31
4.2.3.1	<i>A-1 Střední tok Vítovického potoka.....</i>	33
4.2.3.2	<i>B-4 U šumické hájenky</i>	33
4.2.3.3	<i>A-5a Západní svahy Vítovického žlebu.....</i>	34
4.2.3.4	<i>A-5b Východní svahy Vítovického žlebu.....</i>	34
4.2.3.5	<i>A-6a Pod Vítovickým hrádkem.....</i>	34
4.2.3.6	<i>A-6b Nad Vítovicemi</i>	35
4.2.3.7	<i>A-6c Suchý žleb</i>	35
4.2.3.8	<i>A-6d Bukovec</i>	36
4.2.3.9	<i>A-6e Údolí pod Kalečником.....</i>	36
4.2.3.10	<i>A-6f Údolí horního toku Vítovického potoka.....</i>	37
4.2.3.11	<i>A-7a Nad Vinohrady</i>	37
4.2.3.12	<i>A-7b Zadní vysoká.....</i>	37
4.2.3.13	<i>A-7c Líchny.....</i>	37
4.2.3.14	<i>A-7d Kalečník.....</i>	38
4.2.3.15	<i>A-7e-Červený vrch.....</i>	38
5	ZÁVĚR.....	40
6	POUŽITÁ LITERATURA.....	42
7	SEZNAM PŘÍLOH	46

1 ÚVOD

Na jižním okraji Dražanské vrchoviny můžeme najít pestrou krajinu, která leží mimo turisticky (rekreačně) lákavé oblasti. Její kouzlo je málo známé (nebýt farmy v Olšanech, nebylo by známé takřka vůbec).

Na osobní vazbě k této oblasti, na její znalosti a na kontaktu s místním obyvatelstvem (při zachování maximální možné míry objektivit) je založená tato bakalářská práce. Jejím **hlavním cílem** je předložit v úvodní části textu komplexní fyzickogeografickou charakteristiku studovaného území, která bude v další části práce (společně se strukturou krajiny a jejím využíváním) podkladem pro vymezení krajinných jednotek. Podstatnou roli (v rámci použitých **metod výzkumu**) bude mít vyhledávání konfliktů a střetů zájmu v úzké vazbě na častý pohyb (studium) v terénu. Dále pak (osobní) komunikace se zainteresovanými stranami. Jako vhodné doplnění textu se jeví použití rozmanité fotodokumentace (z rozličných částí studovaného povodí Vítovického potoka v co nejpestřejším spektru proměn během roku).

V druhém plánu by se předložená práce měla stát podkladem pro vyvolání diskuse nad problematickými aspekty, které se podaří během výzkumu odhalit a definovat.

Dnešní krajina v sobě nese následky neuváženého hospodaření a chování člověka, jehož vliv se nejintenzivněji „otiskl“ v počátcích a v průběhu průmyslové revoluce (KENDER, J. 2000, 9). V rámci „studia komplexní struktury vztahů mezi společenstvy organizmů (biocenózami) a podmínkami jejich prostředí“ (cit. HERBER, V. in HERBER, V., ed. 2005, 5) má právě **krajinná ekologie**, ruku v ruce s rostoucím zájmem o ochranu životního prostředí, potenciál tyto následky odhalovat a analyzovat. Případně pak může vhodnými zásahy minimalizovat či odstranit negativní vliv těchto „neuvážených otisků“.

Obr. 1 Pohled ze zlomového svahu Dražanské vrchoviny přes Vítovice do Vyškovské brány; na obzoru vpravo Hradisko - 518 m n. m. (nejvyšší vrchol Orlovické vrchoviny), 12. září 2005

V souladu s postupujícím technickým pokrokem využívá moderní krajinná ekologie vedle tradičních postupů (teorie systémů atp.) i moderní metody - studium leteckých snímků (FORMAN, R., GODRON, M. 1993; LIPSKÝ, Z. 2002) či spojení s metodami dálkového průzkumu země - příspěvek autorů P. Dobrovolného, V. Herbera a A. Hynka (in BALEJ, M., PEŠTOVÁ, J., eds. 2002).

Tato práce vychází jednak z geosystémového pojetí (např. MIKLÓS, L., IZAKOVIČOVÁ, Z. 1997) a jeho aplikací v různém měřítku (HYNEK, A., TRNKA, P. 1981; dále též PIPKOVÁ, V., PIPEK, R., HYNEK, A., TRNKA, P., HERBER, V. 1983; HYNEK, A., TRNKA, P., HERBER, V. 1984). Stejně tak je využíván přístup ekosystémový se zaměřením na biotu (CULEK, M., et al. 1996; NEUHÁSOVÁ, Z., et al. 1998), včetně geobiocenologického pojetí - např. práce Z. Ambrose, a J. Štykara (1999). V neposlední řadě jsou důležitým zdrojem publikace zaměřené na využívání krajiny (ŽIGRAI, F. 1983). Jednotlivé přístupy a vývoj krajinné ekologie zpracovává podrobněji V. Herber (In HERBER, V., ed. 2005, 5-14).

Řešení dané problematiky (vymezené výše zmíněnými přístupy) je dále ovlivněno hodnocením krajinného rázu autorů J. Löva a I. Míchala (2003) a publikací J. Kendera (2000). Specifický je význam pojetím ekologické stability krajiny (MÍCHAL, I. 1994) a jeho praktické aplikace (MADĚRA, P., ZIMOVÁ, E., eds. 2005) včetně lokální úrovně (KOLEKTIV 1994a až 1994d).

Autor si na tomto místě dovoluje osobní poznámku: Při návštěvě jednoho z úřadů jsem se pracovníka odboru životního prostředí zeptal, jestli se podařilo realizovat či rekonstruovat alespoň některý z navržených prvků Územního systému ekologické stability. Odpověď byla pro mne naprosto šokující – „*proběhlo mapování asi před deseti lety, ale teď jsou Úsesy v podstatě mrtvé*“. Starší generaci, která prožila většinu života za zcela jiných politických a společenských podmínek, snad ani nelze tento postoj vyčítat (není to jenom postoj k ÚSES). Prostě a jednoduše ÚSES pro ně skončil tam, kde končí platnost vyhlášky. Já ale doufám – ba věřím, že se tento pohled může v blízké budoucnosti změnit.

Věřím, že do státní správy a samosprávy (včetně té nejnižší úrovně) proniknou mladí uvědomělí lidé. Jednak z odlišné generace, jednak s ideály a představou o tom, co chtějí změnit. Především to budou lidé se zcela jiným odborným základem. Pokud pro ně (pro nás) nebude krajina jen „*rýžovištěm zlata*“, je tu šance, že by se pomyslné „*krajinné hodiny*“ mohly vrátit (alespoň lokálně) někam před kolektivizaci či před uplatňování saské lesnické školy...

2 POLOHA A VYMEZENÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

Studované území se nachází severozápadně od Rousínova, mezi obcemi Královopolské Vážany, Viničné Šumice, Pozořice, Hostěnice, Olšany a Habrovany. Na severu jej ohraničují vrcholy Červený vrch (535 m n. m.) a Kalečník (533 m n. m.). Povodí má plochu 9,1 km² a je protažené ve směru severozápad – jihovýchod (obr. 2).

Administrativně náleží území k Jihomoravskému kraji a je rozdělené mezi okresy Vyškov a Brno-venkov. Zasaňuje do katastrálního území následujících obcí: Olšany, Královopolské Vážany, Vítovice, Pozořice.

Obr. 2 Zájmové území na geometricky transformovaném snímku (polynomická transformace za pomoci vlíčovacích bodů) z družice Landsat 7 v přirozených barvách (RGB 3 2 1) pořízeném skenerem ETM+ 24. května 2001

3 FYZICKOGEOGRAFICKÁ ANALÝZA

3.1 Geologická stavba

Podle I. Chlupáče et al. (2002) leží zájmové území na styku dvou velkých geologických celků s odlišnou geologickou minulostí (Český masiv a Západní Karpaty). Východní část Českého masivu reprezentuje oblast moravskoslezská, jejíž součástí je **moravskoslezské paleozoikum** (spodní karbon, kulm). Jihovýchodní část povodí již náleží ke **karpatské předhlubni** (střední miocén, baden).

Spodní karbon: převládají horniny kulmského vývoje (obr. 3). Ten odráží výrazné projevy variské orogeneze - rychlý snos klastického materiálu, v této oblasti převážně od západu z pohoří Českomoravské vrchoviny (KALÁŠEK, J., et al. 1963, 86). V rámci myslejovického souvrství převažují račicko-lulečské slepence (nedokonalé

vytřídění, různorodý valounový materiál). Dále potom droby (místa s vložkami slepenců), a břidlice s vložkami drob (drobových pískovců).

Obr. 3 Vítovický žleb, vlevo skalní útvary (slepence) na příkrém svahu, na první pohled patrné zvýšení spádu potoka; kmeny podél cesty - výsledek výběrového odtěžení břízy; 9. dubna 2006

Střední miocén: před postupujícími příkrovy flyšových Karpat se přemísťovala soustava miocenních pánví. Po výrazném poklesu okrajů Českého masivu (zatížení hmotou příkrovů) nastala druhé fáze spodnobádenské transgrese. V tomto období se zde ukládaly hlavně nevrstevnaté vápnité jíly (tégly), méně pak vápnité písky (pás od Vítovic po Královopolské Vážany).

Kvartér: jihozápadně od Vítovic najdeme spraše - významné pleistocenní eolické uložení, které mají velký hospodářský význam (vznik černozemí). Na Vítovický potok jsou vázány fluviální písčité až písčitojíllovitě hlíny. V menších údolích (přítoky, občasný tok) se můžeme setkat s deluviofluviálními písky až deluviálními sedimenty, které charakterizuje proměnlivý obsah zrnitostních frakcí (při dominanci ostrohranných úlomků).

3.2 Reliéf

Povodí Vítovického potoka se nachází na rozhraní dvou hlavních geomorfologických jednotek: České vysočiny a Západních Karpat.

Obr. 4 Nápadný jižní okraj Dražanské vrchoviny, v popředí degradované černozemě; 17. listopadu 2005

Nejvyšší bod je na rozvodnici – Červený vrch (535 m n. m.), nejnižší potom na soutoku Vítovického a Vážanského potoka (247 m n. m.). Geomorfologické jednotky podle Demka et al. (1987) jsou uvedeny v tab. 1.

Tab. 1 Geomorfologické jednotky, které zasahují do povodí Vítovického potoka

	Severní část povodí	Jižní část povodí
Systém	Hercynský	Alpsko - himalájský
Subsystem	Hercynská pohoří	Karpaty
Provincie	Česká vysočina	Západní Karpaty
Subprovincie	Česko - moravská	Vněkarpatské sníženiny
Oblast	Brněnská vrchovina	Západní vněkarpatské sníženiny
Celek	Dražanská vrchovina	Vyškovská brána
Podcelek	Konická vrchovina	Rousínovská brána
Okresek	Hornoráčecká vrchovina	

Celek **Dražanská vrchovina**, součást Brněnské vrchoviny, je budovaná jak drobnými, břidlicemi a slepenci (východní část), tak granitoidy brněnského masívu (západní část) a devonskými vápenci (střed vrchoviny). Typická je klenbovitá stavba se zbytky zarovnaného povrchu na rozvodích. Naproti tomu jsou okrajové části konkávně prohnuté a rozřezány hlubokými údolními.

Součástí Dražanské vrchoviny je **Konická vrchovina**. Střední výška je 584 m n. m., průměrný sklon pak 4° 47'. Reliéf jednotky je budovaný spodnokarbonskými drobnými, slepenci a břidlicemi. Má charakter členité vrchoviny s klenbovitě prohnutým povrchem (v centrální části), se zbytky zarovnaného povrchu. Údolní síť je radiální.

Převážnou část sledovaného území zaujímá jižní segment Konické vrchoviny – **Hornoráčecká vrchovina**. Tato je silně ovlivněná neotektonikou, což se projevuje rozlámáním na řadu ker (poklesy či klenbovitě prohnutí). Členitou vrchovinu budují spodnokarbonské slepence, droby a břidlice s výskytem miocenních jílu.

Odlišný charakter má protáhlá sníženina mezi Drahanskou vrchovinou a Litenčickou pahorkatinou – **Vyškovská brána**. V této tektonicky vzniklé sníženině je střední výška 226,5 m n. m., střední sklon má hodnotu $2^{\circ} 25'$. Brána je budovaná neogenními a čtvrtohorními usazeninami, má charakter pahorkatinného erozně akumulativního reliéfu. Jihozápadní část Vyškovské brány tvoří (podcelek) **Rousínovská brána**. Jde o úzkou sníženinu s plochým reliéfem (vyplněnou neogenními a čtvrtohorními sedimenty). Střední výška je 281 m n. m., průměrný sklon $3^{\circ} 05'$.

Reliéf v části povodí, která patří ke Konické vrchovině, je charakteristický rozsáhlými zbytky zarovnaného povrchu (vlivem tlaku karpatských pohoří došlo ke klenbovitému prohnutí). Jednotlivé části jsou odděleny údolními. V pramenných oblastech mají úvalovitý charakter, u okrajů vrchoviny se ale rychle zahlubují. Právě v oblasti zaříznutých údolí najdeme skalní útvary (CULEK, M., et al. 1996, 203-204). Uzemí má charakter kerného pohoří. Omezení oproti Vyškovské bráně je velmi výrazné (zlomová tektonika).

Vyškovská brána má mírně zvlněný reliéf – charakter ploché pahorkatiny (BALATKA, B. 1971). V okolí Rousínova se potom povrch terénu výrazně sklání od okrajového svahu Drahanské vrchoviny směrem k potoku Rakovec. Při vzniku dnešní konfigurace terénu se značně uplatnily periglaciální geomorfologické procesy. Najdeme zde pokryvy spraší, suchá údolí či asymetrii údolních svahů (DEMEK, J. et al., 1965, 218-220).

Obr. 5 Zimní inverze v Rousínovské bráně, 2. prosince 2005

3.3 Podnebí

Podle klimatické klasifikace E. Quitta (1971) prochází povodím hranice mezi teplou a mírně teplou oblastí (linie Habrovany – Vítovice – Viničné Šumice). Dolní tok Vítovického potoka spadá do klimatické oblasti T2.

Oblast T2: je pro ni charakteristické dlouhé, teplé a suché léto (průměrná teplota v červenci 18 – 19°C), velmi krátké přechodné období s teplým až mírně teplým jarem a podzimem. Zima je mírně teplá, suchá až velmi suchá, přičemž trvání sněhové pokrývky je krátké.

Oblast M11: patří do ní území ve vyšších nadmořských výškách, zabírá největší plochu v povodí. Můžeme očekávat dlouhé, teplé a suché léto (s průměrnou červencovou teplotou mezi 17 až 18°C), přechodné období krátké s mírně teplým jarem a mírně teplým podzimem. Zima je krátká, mírně teplá a velmi suchá. Trvání sněhové pokrývky je krátké (50 – 60 dní se sněhovou pokrývkou).

Oblasti M10: k této klimatické oblasti náleží pouze nejvyšší polohy (pramenná oblast – Červený vrch, Kalečnick). Charakteristické je tady dlouhé, teplé a mírně suché léto s krátkým přechodným obdobím, s mírně teplým jarem i podzimem. Zima je krátká, mírně teplá a velmi suchá s krátkým trváním sněhové pokrývky.

Tab. 2 Klimatické charakteristiky pro oblasti MT10, MT11 a T2 (QUITT, E. 1971)

Klimatické charakteristiky	MT10	MT11	T2
Počet letních dnů	40 – 50	40 – 50	50 – 60
Počet dnů s průměrnou teplotou 10°C a více	140 – 160	140 – 160	160 – 170
Počet mrazových dnů	110 – 130	110 – 130	100 – 110
Počet ledových dnů	30 – 40	30 – 40	30 – 40
Průměrná teplota v lednu	-2 – -3	-2 – -3	-2 – -3
Průměrná teplota v červenci	17 – 18	17 – 18	18 – 19
Průměrná teplota v dubnu	7 – 8	7 – 8	8 – 9
Průměrná teplota v říjnu	7 – 8	7 – 8	7 – 9
Průměrný počet dnů se srážkami 1 mm a více	100 – 120	90 – 100	90 – 100
Srážkový úhrn ve vegetačním období	400 – 450	350 – 400	350 – 400
Srážkový úhrn v zimním období	200 – 250	200 – 250	200 – 300
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	50 – 60	50 – 60	40 – 50
Počet dnů zamračených	120 – 150	120 – 150	120 – 140
Počet dnů jasných	40 – 50	40 – 50	40 – 50

Ve studovaném území nejsou lokalizovány **meteorologické stanice**. Pro teplou oblast jsou hodnoty klimatických prvků převzaty z nejreprezentativnější stanice Vyškov (251 m n. m.). Pro mírně teplou oblast byla zvolena nejbližší stanice na Dražanské vrchovině: Rozstání (565 m n. m.).

Tab. 3 Roční chod průměrné teploty vzduchu (°C) na stanicích Vyškov (251 m n. m.) a Rozstání (565 m n. m.) za období 1901 – 1950 (KOLEKTIV 1961)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Vyškov	-2,6	-1,0	3,6	8,6	13,9	16,7	18,6	17,8	14,2	8,7	3,3	-0,5	8,4
Rozstání	-3,9	-2,8	1,4	6,2	11,6	14,5	16,4	15,9	12,4	7,1	1,5	-2,2	6,5

Pro charakteristiku **srážkových poměrů** jsou použity údaje ze stanic Vyškov (251 m n. m.) a Bukovinka (524 m n. m.).

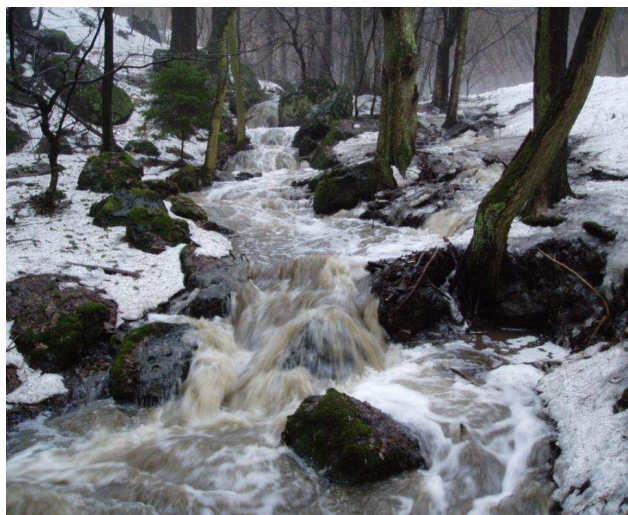
Tab. 4 Roční chod srážek na stanicích Vyškov (251 m n. m.) a Bukovinka (524 m n. m.) za období 1901 až 1950 (KOLEKTIV 1961)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Vyškov	28	26	26	36	56	64	71	67	43	49	41	35	542
Bukovinka	37	31	36	43	60	73	83	70	48	50	47	46	624

Na stanici Vyškov připadá 62 % srážek (337 mm) z celkového ročního úhrnu na vegetační období (VI - IX). Na stanici Bukovinka je to potom 60 % (377 mm) během vegetačního období (minimální rozdíl). Průměrný počet dnů se sněhovou pokrývkou za období 1920/1921 - 1949/1950 byl na stanici Vyškov 44,7, na stanici Bukovinka potom 67,0 (což dobře odráží např. trvání běžkařské sezóny, která je obvykle v okolí Rousínova o polovinu kratší než v nejvyšší části Vítovického údolí). Slunečných dní je v nižších polohách méně než v oblasti Dražanské vrchoviny. Je to dáno především (obr. 5) čtenějším výskytem inverzních situací (KOLEKTIV 1998, 34).

3.4 Vodstvo

Zkoumané území je vymezené podle **povodí Vítovického potoka** – hydrologické číslo 4-15-03-076 (in <http://www.voda.mze.cz/cz/>). Pramen leží v nadmořské výšce

510 m n. m. Plocha povodí je 9,1 km², délka rozvodnice 16,7 km, délka toku pak 6,4 km. Potok má tři pravostranné a jeden levostranný přítok, dále do něj ústí několik občasných toků. Tvar povodí je protáhlý ve směru severozápad – jihovýchod (obr. 2). Horní tok má charakter bystřiny s kamenitým dnem při značném spádu (obr. 6). Prakticky celý horní tok je nepříznivě ovlivněn náspem asfaltové lesní cesty (obr. 3).

Obr. 6 Jarní tání na Vítovickém potoku, 29. března 2006

Ve Vítovicích je potok regulovaný, koryto má v příčném profilu tvar písmene V a je vydlážděno kameny. Silně regulovaný úsek (obr. 7 vlevo) je dlouhý 500 metrů a končí malým udržovaným rybníkem (délka 80 metrů, šířka kolem 45 metrů). Tok se poté dostává do zemědělsky využívané krajiny. Klesá spád, koryto je napřímené. Zpočátku (obr. 7, uprostřed) je také stabilizované břehovými porosty (olše), u Královoposlkých Vážan jsou stromy nahrazovány porosty rákosu (obr. 7, vpravo). Poslední vodohospodářské úpravy koryta proběhly v roce 1963 (ROLEK, S. 2006).

Obr. 7 Postupné změny charakteru koryta Vítovického potoka; vlevo ve Vítovicích 19. března 2006; uprostřed a vpravo je koryto nad Královopolskými Vážanami o 10 dní později (29. března 2006) po srážkách a intenzivním tání sněhu

Vítovický potok ústí pod Královopolskými Vážanami do Vážanského potoka. Ten se po 1,5 km vlévá do **Rakovce** (povodí Svratky). Specifický odtok v povodí Rakovce činí $2,38 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$.

Čistota vody Vítovického potoka „je podmíněna odkanalizováním Vítovic a Královopolských Vážan s přivedením splaškových vod na ČOV Rousínov“ (cit. BENEŠOVÁ, J. 1998a, 34). Ze správy PRVKÚK (Plán rozvoje vodovodů a kanalizací, in <http://www.aquatis.cz/prvkjm/PRVK%20Vyskov/Default.htm>) pro územní celek Vyškov vyplývá, že v Královopolských Vážanech proběhne výstavba kanalizace v letech 2006 – 2007 (koncem roku 2005 byly zahájeny přípravné práce). Pro Vítovice se bohužel s realizací počítá až po roce 2015.

Z **hydrogeologického** hlediska můžeme ve sledovaném území vymezit dvě oblasti. V severní části povodí nacházíme zpevněné sedimenty s nespojitým zvodněním (droby, slepence a břidlice). Jsou zde pouze puklinové podzemní vody. Odlišně je budována jižní část, kde jsou na jíly (také jílovce a písky) vázané průlinové vody bez hydrologické spojitosti s povrchovým odtokem (KOLEKTIV 1998, 35-36). Podle mapy regionů mělkých podzemních vod (KŘÍŽ, H. 1971) je v celém povodí průměrný specifický odtok podzemních vod menší než $0,3 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$. V březnu (dubnu) je nejvyšší stav hladiny podzemních vod, v září (listopadu) pak nejnižší. Jen v nejvyšší části povodí je typ podzemních vody se sezónním doplňováním zásob.

3.5 Půdní pokryv

Skladba půdních jednotek je velmi pestrá. Je to dáno velkou variabilitou substrátů i pestrostí využívání krajiny. Na základě Půdní mapy ČR (1995), BPEJ (bonitovaných půdně ekologických jednotek; in http://www.mze.cz/attachments/vyhlaska_BPEJ_a_aktualizace.doc) zaznamenaných v mapě (BENEŠOVÁ, J., et al. 1998) a lesních typologických map (in <http://212.158.143.149/index.php>) můžeme vymezit následující půdní typy:

3.5.1 Jižní část povodí (zemědělsky využívaná)

Pás od Vítovic směrem ke Královopolským Vázanům vyplňují **pelozemě** (karbonátové) na slinitých jílech až slínech a jejich svahovinách (velmi těžké substráty). Propustnost vody je malá, půdy prakticky bez skeletu. Nachází se na mírných (3-7°) i středních (7-12°) svazích.

Pruh pelozemí je v nivě Vítovické potoka a jeho levostranného přítoku přerušen černicemi (karbonátové i pelické) na nivních uloženinách, sprašových hlínách, spraších, jílech i slínech. **Černice** jsou zde těžké, velmi hluboké. Neobsahují skelet a mají sklon k převlhčení (nivní poloha, minimální sklon).

Na jihozápadním okraji povodí můžeme najít **černozem** (degradovanou) na spraších a sprašových hlínách (obr. 4). Jde o středně těžké půdy bez skeletu s převážně příznivým vodním režimem. Převažuje minimální sklonitost.

Východně od pelozemí nacházíme pás **hnědozemí** (typických) na hlinitých spraších, severněji (na svazích Dražanské vrchoviny) potom na zvětralinách slepenců a brekcií. Spodina bývá mírně těžší, neobsahují skelet. Mají také příznivé až sušší vláhové poměry.

Západně od Vítovic se nacházejí fragmenty **kambizemí** (modálních, eubazických až mesobazických) na drobách (klumu). Tyto lehké půdy na mírných svazích jsou výsušné a obsahují jen minimum skeletu. Poněkud severněji (na hranici zemědělského a lesnického využívání) pak nacházíme kambizemě litické (rankerové) na prudších svazích (sklonu 7-12°) s vyšším obsahem skeletu (ostatní vlastnosti podobné kambizemím modálním).

Prakticky veškerou velkoplošně obhospodařovanou zemědělskou půdu v řešeném území postihuje **vodní eroze**. Riziko jejího výskytu navíc narůstá např. snižováním podílu organických látek v půdě, zvyšováním podílu okopanin, či používáním nevhodné agrotechniky. Plošší konvexní partie a návětrné vypuklé svahy jsou značně ohroženy **větrnou erozí**. Tento jev je ještě zesilován otevřeným bezlesým terénem, vysokým procentem zornění, nedostatkem rozptýlené trvalé vegetace a nízkými srážkami (BENEŠOVÁ, J. 1998a, 71-72).

3.5.2 Severní část povodí (zalesněná)

Na výše popsané půdy navazuje (v zalesněném území) pás **kambizemí** typických oligotrofních či mezotrofních (výjimečně oglejená či typická podzolovaná). Bývají převážně hlinitopísčité až štěrkovité, vyskytují se na zvětralinách slepenců (brekcií), popřípadě drob.

Na údolních dnech, ve stržích a na bázích svahů (v rámci studovaného povodí bez ohledu na vegetační stupňovitost) jsou přítomny **hnědozemě** – převážně typické, méně luvické či oglejené, zpravidla hlinité až jílovitohlinité.

Na skalnatých svazích a sutích v nejexponovanější části údolí nacházíme **rankery** kambické na zvětralých brekciích a slepencích (kamenité až balvanité).

Podél vodotečí na údolních dnech převažuje jílovitohlinitá **glej** pseudoglejová, častěji pak typická humózní (oba případy vázané na polohy jasanových olšin).

Na plošinách (hlinité či uléhavé dubové bučiny a bukové doubravy) se můžeme setkat s **luvizemí** typickou a typickou oglejenou (opět na zvětralinách slepenců, brekcií a drob). Zrnitost těchto půd je velmi rozmanitá (od jílovitohlinitých po šterkovité).

3.6 Biota

Podle Biogeografického členění ČR (CULEK, M., et al. 1996) spadá studované území do dvou bioregionů: **Drahanského** (č. 1.52) a **Prostějovského** (č. 1.11). Hranice

mezi bioregiony je jasně patrná (vede po úpatí svahu Drahanské vrchoviny). Bioregiony jsou odlišné jak vegetačně, tak geologicky a klimaticky.

V rámci **recentní flóry** se mísí druhy středoevropských listnatých lesů s druhy submontánní (inverzní polohy). Na jižních (zlomových) svazích Drahanské vrchoviny a v „zemědělském“ segmentu povodí vyznívá teplomilná vegetace a fauna - např. kudlanka nábožná (*Mantis religiosa*).

Obr. 8 Mokřýš střídavolistý (*Chrysosplenium alternifolium*), běžný v jasanových olšinách podél Vítovického potoka, 9. dubna 2006

Území je pestré i z **ornitologického** hlediska (BARTL, J. 2006). V povodí hnízdí například moták pochop (*Circus aeruginosus*), výr velký (*Bubo bubo*), pušník obecný (*Strix aluco*), čáp černý (*Ciconia nigra*), krutihlav obecný (*Jynx torquilla*), datel černý (*Dryocopus martius*), cvrčilka říční (*Locustella fluviatilis*), bramborníček černohlavý (*Saxicola torquata*) či králíček obecný (*Regulus regulus*).

3.6.1 Potenciální a aktuální vegetace

Na aktuálním stavu vegetace se odráží jak trvalé ekologické podmínky, tak rozsah a intenzita civilizačních vlivů. Důležitým zdrojem pro rekonstrukci potenciální vegetace jsou lesní typologické mapy (in <http://212.158.143.149/index.php>) a legenda k PLO (produkční lesní oblast) č. 30 (KOLEKTIV 2001), dále pak údaje (kódy) bonitovaných půdně ekologických jednotek (BENEŠOVÁ, J. 1998). Podrobněji je tato problematika popsána v kapitole 4.

Podle Mapy potenciální přirozené vegetace ČR (NEUHÄUSLOVÁ, Z. 1998) je v povodí zastoupena hlavně ostřicová dubohabřina. V nejvyšších polohách pak najdeme bikovou a/nebo jedlovou doubravu, na jižních zlomových svazích Drahanské vrchoviny potom mochnovou doubravu.

V části náležící k Drahanské vrchovině je velmi pestrá mozaika lesních typů daná častým střídáním expozice i skonu svahů, osluněných hřbetů a inverzních poloh v údolích.

3.6.1.1 Dubový vegetační stupeň

Tento vegetační stupeň najdeme na dobře osluněných, teplých a suchých svazích orientovaných k jihu. Na sledovaném území jsou pouze dva izolované maloplošné

výskyty (do jisté míry sporné). V kyselých doubravách kostřavových na chudých prosýchavých půdách by se i dnes zachovala odpovídající druhová skladba (převážně duby, příměs břízy a habru) nebýt nedávné expanze akátu (obr. 9), kterou mohli podporovat i místní včelaři. Habrové doubravy na zlomovém svahu (od Viničných Šumic směrem k Vítovicím) nahradily zahrady, případně stepní lada.

Obr. 9 Akát vytlačil z nejteplejších stanovišť ostatní druhy; 27. března 2006

3.6.1.2 Bukodubový vegetační stupeň

Druhý vegetační stupeň zaujímá v povodí největší plochu. Na území Rousínovské brány jsou původní typy geobiocenóz značně pozměněny (jejich rekonstrukce je obtížnější), na území Dražanské vrchoviny je situace příznivější. V nejnižších polohách povodí (okolí Královopolských Vážan a nezalesněné okolí Vítovic) nacházíme bukové doubravy (kyselé či hlinité). V této oblasti jsou zcela pozměněné aktuálním využíváním (sídla se zástavbou a přilehlé zahrady, pole).

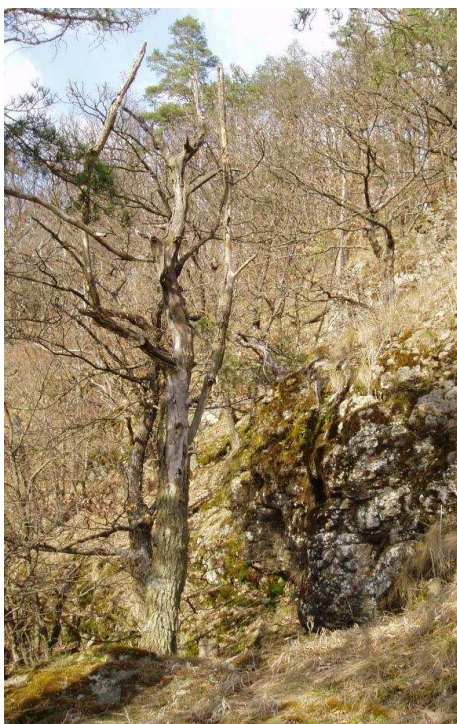
Na jižním okraji zalesněné části Dražanské vrchoviny najdeme druhý vegetační stupeň v přibližně 2,5 kilometru širokém pásu - prakticky výhradně na hřbetových plošinách či mírných svazích (otevřených alespoň částečně směrem k jihu). Nikde nesestupuje až na dno údolí Vítovického potoka či jeho přítoků. Také mírné svahy orientované k severu a severozápadu, stejně jako plošiny s větší nadmořskou výškou,

náleží k 3. vegetačnímu stupni. V rámci 2. vegetačního stupně převažují kyselé a uléhavé kyselé bukové doubravy. Také bohaté, dále hlinité, méně pak vysýchavé bukové doubravy. Dnes jsou v porostech druhotně hlavně borovice a smrk (podrobněji je druhová skladba popsána v následující části - krajinné struktury studovaného povodí).

Obr. 10 Kontrast segmentu s přirozenou druhovou skladbou a produkční smrkové monokultury na stejném stanovišti (svěží buková doubrava biková s mařinkou na mírných až středních svazích, regionální biocentrum Bukovec, 9. dubna 2006

3.6.1.3 Dubobukový vegetační stupeň

Tento vegetační stupeň najdeme v nejvyšší (severní) části povodí. Směrem k jihu se váže stále více jen na údolní dna (a ukloněné svahy se severní a západní orientací). Blíže k okraji lesa vyznívá jen hluboko v údolních polohách. Jednoznačně převažují uléhavé kyselé dubové bučiny (dnes je na tomto území často vysazena smrková monokultura). Častá je také svěží, hlinitá či obohacená dubová bučina. Zajímavý je pruh jasanových olšin v nivě Vítovického potoka (obr. 12) a skeletové dubové bučiny na strmých svazích (obr. 11) se skalními výchozy, kde se zachovaly porosty velmi blízké přirozené skladbě (dub a borovice s příměsí břízy, habru a jasanu).

Obr. 11 JZ skalnaté svahy Vítovického žlebu, 2. dubna 2006

3.6.1.4 Bukový vegetační stupeň

Bukový vegetační stupeň je zastoupen ve dvou malých lokalitách na svazích Červeného vrchu. Jde o obohacenou bučinu a svěží dubovou jedlinu (převaha dubu a jedle s příměsí buku, méně smrk, dnes převažují smrkové monokultury).

Obr. 12 Údolí středního toku Vítovického potoka; údolní dno snadno rozeznáme podle pruhu jasanových olšin (převažuje olše, jasan bývá druhotně nahrazen topolem), na svazích dominuje nepůvodní smrk s příměsí borovice, buku a modřínu;

4 KRAJINNÁ STRUKTURA A VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY

Krajinu můžeme vnímat jako výsledek integrovaného a synergetického působení přírodních, historických, hospodářských a sociálních vlivů v prostoru a čase (ŽIGRAI, F. 1983, 3-4). Nesmírně složitý systém je zatížen a ovlivňován takřka nekonečným spektrem lidských nároků (od hodnot technicistních až po uspokojení potřeb existenciálních). To vše je navíc ovlivněno historií, generační zkušeností či sociálním postavením (LÖW, J., MÍCHAL, I. 2003). Na konci pak můžeme najít náš individuální pohled na krajinu („tady a teď“) včetně těžko uchopitelného vnímání estetické hodnoty.

Konkrétní segment (v podobně zájmového území) představuje pestrá mozaika struktury i využívání, ve které najdeme kontrasty i prolínání, ostré hranice – stejně jako pozvolné přechody. I z těchto důvodů zahrnuje předložená regionalizace povodí Vítovického potoka jak typizaci na fyzickogeografických základech, tak zohlednění využívání krajiny. Snad toto propojení umožní objektivnější zhodnocení a následně i lepší porozumění.

Při vymezení krajinných jednotek hrálo důležitou roli pojetí A. Hynka a P. Trnky (1981), dále také přístup R. Formana a M. Godrona (1993) i F. Žigraie (1983). Jako příklady aplikace posloužily práce I. Chytré (1990) a P. Klapky (In HERBER, V., ed. 2004).

Tab. 5 Krajinné jednotky v zájmovém území

MONOMIKROCHORY >		A - Lesní krajina	B - Přejídné pásmo	C - Zemědělská krajina
▲ TYP TOPOCHORY ▼	1 - Vodní tok, údolní niva	A-1 Střední tok Vít. potoka		C-1 Dolní tok Vít. potoka
	2 - Sídla, přiléhající zahrady			C-2a Královopolské Vážany
				C-2b Vítovice
	3 - Pole			C-3a Hudlesy
				C-3b Mezi potoky
				C-3c Za Žlebem
	4 - rozmanité využívání (sady, remízky, louky)			C-3d U rybníka
				C-4 Kopaniny
			B-4a Vítovické louky	
	5 - Strmé svahy (Vítovický žleb)		B-4b Pod myslivnou	
			B-4c Pod Lichnami	
	6 - Strmé svahy - údolí přítoků		B-5 Závěr Vít. údolí	
			A-4 U šumické hájenky	
			A-5a Z. svahy Vít. žlebu	
			A-5b V. svahy Vít. žlebu	
		A-6a Pod Vít. hrádkem		
7 - Hřbety (svahové plošiny), zbytky zarovnaného povrchu		A-6b Nad Vítovicemi		
		A-6c Suchý žleb		
		A-6d Bukovec		
		A-6e Pod Kalečnickem		
	A-6f Údolí horního toku Vít. p.			
	A-7a Nad Vinohrady			
	A-7b Zadní vysoká			
	A-7c Lichny			
	A-7d Kalečnick			
	A-7e-Červený vrch			

4.1 Princip a metodika vymezení monomikrochor a topochor

Studované území je rozděleno ve dvou úrovních (tab. 5). První úroveň je daná hlavně **využíváním krajiny**, převažujícím prvkem v krajině (**matricí**) a typickou **skupinou třecích ploch** (konfliktů a střetů zájmů v krajině). Na této úrovni jsou vymezeny **3 monomikrochory**. Ty pak obsahují **topochory** (celkem **27 topochor**) v rámci druhé (nižší) úrovně. Hlavní roli zde hraje **fyzickogeografická typizace** (podle kritérií popsanych v tabulkách).

Údaje o horninách (tab. 6) jsou převzaty z práce I. Chlupáče et al. (2002). Morfoskulptura (tab. 7) je zjednodušená na základě prací A. Hynka et al. (1981) a M. Konečného (1983). Sklonitost (tab. 7) je upravena podle legendy k PLO 30, Draňanská vrchovina (KOLEKTIV 2001), a to včetně použitých kódů a rozsahu intervalů.

Tab. 6 Charakteristika hornin nacházejících se na zájmovém území

č.	Typ horniny	Hornina	Geneze	Chronostratigrafie
1	sediment nezpevněný	hlína, písek, štěrk	fluviální nečleněné	kvartér
2	sediment nezpevněný	jíl	marinní	miocén (báden)
3	sediment nezpevněný	spraš, sprašová hlína	eolický	pleistocén (svrchní)
4	sediment nezpevněný	hlína, písek	deluviální	kvartér
5	sediment zpevněný	slepenec	turbidity	karbon (visé)
6	sediment zpevněný	droba	turbidity	karbon (visé)

Tab. 7 Zjednodušené charakteristiky morfoskulptury (vlevo) a škála sklonitosti

Morfoskulptura	Kód	Sklonitost	Sklon	Kód
hřbetové plošiny, zbytky zarovnaného povrchu	1	plošiny	0-5°	pl
hřbety	2	velmi mírné svahy	6-10°	vm
údolní svahy (boční svahy)	3	mírné svahy	11-20°	m
dna údolí	4	příkré svahy	21-30°	př
sníženiny (široké sníženiny)	5	srázné svahy	31-45°	sr
		velmi srázné svahy	46-60°	vsr
		srázy	nad 60°	sz

Vegetační stupně (nacházející se v zájmovém území), trofické řady a meziřady a hydrické řady (tab. 8) jsou převzaty z multimediální učebnice (Maděra, P., Zimová, E., eds. 2005) a upraveny podle lokálního ÚSES (KOLEKTIV 1994a až 1994d).

Tab. 8 Vegetační stupně, které se vyskytují v povodí (tab. vlevo), trofické řady a meziřady (uprostřed - souhrn přirozených trofických podmínek půdy) a hydrické řady (tab. vpravo - souhrn hydrických podmínek – zásobení půdy vodou)

Vegetační stupeň	Trofické řady	Trofické meziřady	Hydrické řady
1 dubový	A oligotrofní	AB oligotrofně-mezotrofní	1 zakrslá
2 bukodubový	B mezotrofní	BC mezotrofně-nitrofilní	2 omezená
3 dubobukový	C nitrofilní	BD mezotrofně-bazická	3 normální
4 bukový	D eutrofně bazická	CD nitrofilně bazická	4 zamokřená
			5 mokrá

Půdní typy (tab. 9) jsou podrobně popsány v kapitole 3.5 (včetně zdrojů). Zkratky (kódy) jsou voleny jako kompromis mezi legendou k PLO 30, Dražanská vrchovina (KOLEKTIV 2001) a Taxonomickým klasifikačním systémem půd ČR (in <http://klasifikace.pedologie.cz/index.php?action=showPudniKategorie>).

Tab. 9 půdní typy nacházející se v povodí

	Půdní typy	Kód		Půdní typy	Kód
ZEMĚDĚLSKÉ	černice (karbonátové, pelické)	CCca, CCp	LESNÍ	glej (typická humózní)	GLmu
	černozem (degradovaná)	CEd		hnědozem (typická)	HNm
	pelozem (karbonátová)	PEca		hnědozem (luvicá)	HNl
	hnědozem (typická)	HN		hnědozem (typická oglejená)	HNmg
	kambizem (modální)	KAm		ranker (kambický)	RNk
				kambizem typická oligotrofní	KAmo
				kambizem typická mezotrofní	KAmb
				kambizem typická oglejená	KAmg
				kambizem typická podzolovaná	KAmp
				luvizem typická	LUm
			luvizem typická oglejená	LUm _g	

Při převodu na STG (skupiny typů geobiocénů - tab. 10) z lesních typologických map (in <http://212.158.143.149/index.php>) a kódů BPEJ převzatých z územního plánu (BENEŠOVÁ, J., et al. 1998) jsou využity: multimediální učebnice (Maděra, P., Zimová, E., eds. 2005), práce Z. Ambrose, a J. Štykara (1999) a konzultace s J. Lacinou (2006). Legendou k PLO 30, Dražanská vrchovina je podkladem pro zkratky dřevin (tab. 10), stejně jako zdrojem informací pro tab. 11.

Tab. 10 Skupiny typů geobiocénů (vlevo) a dřeviny vyskytující se v povodí (značky pro přirozenou druhovou skladbu)

Skupiny typů geobiocénů	Kód	Kód	Český název	Latinský název
<i>Querceta fagina</i> (doubavy s bukem)	Of	BO	borovice lesní	<i>Pinus sylvestris</i>
<i>Fagi-querceta</i> (bukové doubavy)	FQ	BK	buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>
<i>Fagi-querceta typica</i> (typické bukové doubavy)	FQt	BŘ	bříza bělokora	<i>Betula pendula</i>
<i>Fagi-querceta aceris</i> (javorové bukové doubavy)	FQac	DB	dub	<i>Quercus sp.</i>
<i>Fagi-querceta tiliae</i> (lipové bukové doubavy)	FQt _l	HB	habr obecný	<i>Carpinus betulus</i>
<i>Fraxini-alneta inferiora</i> (jasanové olšiny nižšího stupně)	FrAl inf	JD	jedle bělokora	<i>Abies alba</i>
<i>Querci-fageta</i> (dubové bučiny)	QF	JŘ	jeřáb ptačí	<i>Sorbus aucuparia</i>
<i>Querci-fageta typica</i> (typické dubové bučiny)	QFt	JS	jasan ztepilý	<i>Fraxinus excelsior</i>
<i>Querci-fageta aceris</i> (javorové dubové bučiny)	QFac	JV	javor mlč	<i>Acer platanoides</i>
<i>Querci-fageta tiliae</i> (lipové dubové bučiny)	QFt _l	KL	javor klen	<i>Acer pseudoplatanus</i>
<i>Fageta typica</i> (typické bučiny)	Ft	LP	lipa	<i>Tilia sp.</i>
<i>Fageta aceris</i> (bučiny s javorem)	Fac	OL	olše lepkavá	<i>Alnus glutinosa</i>
<i>Abieti-querceta roboris fagi</i> (jedlové doubavy s bukem)	AQf	OS	topol osika	<i>Populus tremula</i>
		SM	smrk ztepilý	<i>Picea abies</i>

Tab. 11 Soubory lesních typů a jednotlivé lesní typy, které jsou významněji zastoupeny v povodí Vítovického potoka

Soubory lesních typů	Lesní typy pro Dražanskou vrchovinu ve sledovaném povodí
1K - Kyselá doubrava	1 kostřavová na chudých prosýchavých půdách
2A - Javorobuková doubrava	2 strdivková na svazích
2B - Bohatá buková doubrava	1 lipnicová s mařinkou na živných půdách plošin 2 strdivková na hřbetech a svazích
2C - Vysýchavá buková doubrava	2 Lipnicová na slunných svazích
2D - Obohacená buková doubrava	2 hluchavková v hlinitých stržích 5 strdivková na plošinách a mírných svazích
2H - Hlinitá buková doubrava	2 s ostricí chlupatou na plošinách a mírných svazích 3 biková s ostricí chlupatou na plošinách a mírných svazích 7 oglejená na bázích svahů
2I - Uléhavá kyselá buková doubrava	1 s bikou chlupatou na oglejených půdách 2 druhotná na sprašové hlíně
2K - Kyselá buková doubrava	3 biková na plošinách a mírných svazích 5 borůvková na chudých půdách stinných poloh 6 biková na plošinách
2S - Svěží buková doubrava	2 biková s ostricí prstnatou na plošinách 3 biková s mařinkou na mírných až středních svazích 6 černýšová na chudších půdách plošin a mírných slunných svazích 9 biková na příkrých svazích
3A - Lipodubová bučina	1 bažanková na kamenitých půdách na prudkých svazích 2 strdivková na kambizemi mezotrofní
3B - Bohatá dubová bučina	2 mařinková na mírných stinných svazích a plošinách 5 s ostricí chlupatou na živných půdách 9 svahová se starčkem na příkrých svazích
3D - Obohacená dubová bučina	2 hluchavková na bázi svahů 7 kapradinová v terénních zářezech 8 netýkavková
3F - Svahová dubová bučina	1 kapradinová se štávelem ve žlebech a na prudkých stin. svazích
3H - Hlinitá dubová bučina	1 štávelová s ostricí chlupatou na hnědozemích na mírných svazích a svahových bázích 2 s ostricí chlupatou na luvizemi na plošinách a mírných svazích 5 oglejená v mělkých terénních prohýbech
3I - Uléhavá kyselá dubová bučina	1 s bikou chlupatou na oglejené luvizemi 4 černýšová na luvizemi
3K - Kyselá dubová bučina	3 biková na plošinách a mírných svazích 9 na příkrých svazích
3L - Jasanová olšina	1 potoční na glejích v okolí vodotečí
3O - Jedlodubová bučina	2 válečková na oglejené mezotrofní kambizemi 7 ostricová na pseudogleji
3S - Svěží dubová bučina	5 biková s ostricí prstnatou na plošinách 6 biková s mařinkou na středně bohatých půdách 7 biková s ostricí chlupatou na plošinách 9 biková na příkrých svazích
3Y - Skeletová dubová bučina	1 na sutích příkrých svahů
4D - Obohacená bučina	1 mařinková na údolních dnes a bázích svahů 4 kapradinová v terénním zářezech a na bázích svahů
4O - Svěží dubová jedlina	1 štávelová na střídavě zamokřených půdách
4S - Svěží bučina	2 se svízelem drsným na plošinách s relativně suššími půdami

Tab. 12 Charakteristiky popisované v tabulkách u jednotlivých topochoř

Charakteristika	Kód	Charakteristika	Kód
Hornina (tab. 6)	HO	Hydrická řada (tab. 8)	HŘ
Morfoskulptura (tab. 7)	MO	Půdní typ (tab. 9)	PT
Sklonitost (tab. 7)	SK	Skupiny typů geobiocénů (tab. 10)	STG
Vegetační stupeň (tab. 8)	VS	Přirozená druhová skladba dřevin (tab. 10)	PSD
Trofická řada, meziřada (tab. 8)	TŘ	Lesní typ (tab. 11)	LT

Vyskytuje li se v topochoře u dané charakteristiky více variant, na prvním místě je uvedena nejčastější. V závorkách jsou vzácné případy. V zemědělsky intenzivně využívaných oblastech (kde není zachován les) chybí informace o lesních typech a přirozené skladbě dřevin. Pokud je v topochoře více plošně rozsáhlých lesních typů, jsou charakteristiky (počínaje vegetačním stupněm) uvedeny pro každý typ zvlášť. Sloupce 4, 5 a 6 dohromady dávají kód STG (sl. 8).

4.2 Monomikrochory a topochořy v povodí Vítovického potoka

4.2.1 C – Zemědělská krajina

Jednotlivá pole mají velkou výměru - navzdory hrozící vodní i větrné erozi. Liniových prvků protínajících matici je málo. Jen vzácně jsou jejich součástí hodnotnější společenstva. V rámci Generelu lokálního ÚSES (KOLEKTIV 1994a) jsou navrhovány dva biokoridory s nutnou rekonstrukcí (podél toku Vítovického potoka) a čtyři (zcela nové) biokoridory s jedním uzlovým biocentrem. Tyto úpravy by dost možná umožnily zařadit tuto krajinu spíše do přechodného pásma (typ B s rozmanitým využíváním), než ji nadále hodnotit podobně jako např. primárně zemědělskou Vyškovskou bránu. Na úrovni komunální politiky však momentálně není vůle ke změnám. Je přinejmenším smutné, že nejvýraznější plochy se zelení jsou v sídelním prostoru (zahrady).

Obr. 13 Zemědělská krajina jižně od Vítovic, boční pohled zkrsluje a liniových prvků se tak zdá být dostatek; nad Královopolskými Vážanami, 17. dubna 2006

Přes tyto záporné tendence lze (z hlediska krajinářské hodnoty) tuto krajinu hodnotit jako typ A+, protože je to „polní krajina zcela přeměněná zemědělskou činností se zvýšenou krajinářskou (ekologickou a estetickou) hodnotou“. Zvýšení estetické hodnoty je možné „jen díky velkému měřítku Dražanské vysočiny“ (cit. LÖW, J., MÍCHAL, I. 2003, 495).

4.2.1.1 C-1 Dolní tok Vítovického potoka

Jde o „páteř“ zemědělsky využívané části zájmového území. Doprovodné porosty mají proměnlivou kvalitu (vrby, olše, smrky, švestky, jasany), někde zcela chybí (obr. 7 vpravo). Jsou zde navrhovány hned 3 biokoridory (KOLEKTIV 1994b). Součástí topochory je EVKS (ekologicky významný krajinný segment) Kopaniny.

Obr. 14 Přes vodohospodářské úpravy se na Vítovickém potoku začínají vytvářet meandry, 19. března 2006; vpravo – změna charakteru při jarním tání, 29. března 2006

Tab. 13 Charakteristiky topochory C-1 Dolní tok Vítovického potoka

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
1	4	pl	2	BC (C)	4 (5)	PEca CCp	FrAl inf	OL7 JS3 SM	3L1

4.2.1.2 C-2a Královopolské Vážany

Najdeme zde (krom zástavby) velký areál zemědělské výroby (chátrající i když stále v provozu) a udržované zahrady. V budoucnu se počítá s výstavbou (byty).

Tab. 14 Charakteristiky topochory C-2a Královopolské Vážany

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
2	5	pl (vm)	2	B-BD	3	CEd PEca	FQtil (FrAl inf)	/	/

4.2.1.3 C-2b Vítovice

Vesnice byla připojená k Rousínovu teprve nedávno. Je zde klidné (díky bezprostřední blízkosti Dražanské vrchoviny i atraktivní) bydlení, zahrady mají často velkou výměru.

Obr. 15 Pohled přes Vítovice a Královopolské Vážany k Rousínovu, na obzoru Litenčická pahorkatina; lokalita Pod hájenkou, 27. března 2006

Tab. 15 Charakteristiky topochoxy C-2b Vítovice

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
2, 3	5	pl (vm)	2	AB BC BD	3 4-5	CEd PEca (KAm)	FQtil FrAl inf	/	/

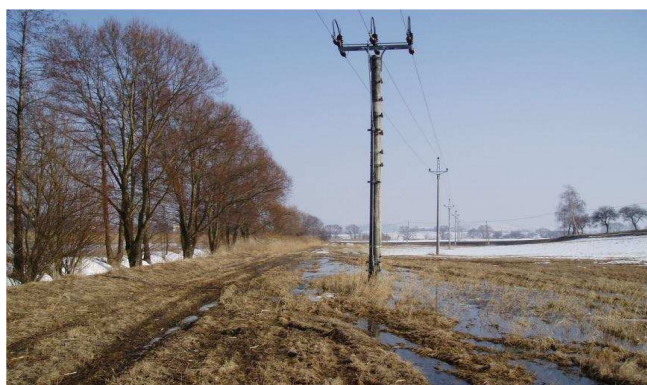
4.2.1.4 C-3a Hudlesy

V celé topochoře jsou pouze dva liniové prvky – a to cesty prakticky beze stromů. Jsou navrženy 2 biokoridory (KOLEKTIV 1994b). V severní části byly ještě na konci 80. let minulého stolení vinice.

Tab. 16 Charakteristiky topochoxy C-3a Hudlesy

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
3	2, 3	pl vm	2	B-BD (AB)	3	CEd HN	FQtil (FQ)	/	/

4.2.1.5 C-3b Mezi potoky

V topochoře opět chybí liniové prvky. Je navrženo vybudování uzlového biocentra, které by propojilo biokoridory Vítovického potoka i jeho levostranného přítoku. Na obr. 16 je intenzivně zemědělsky využívaná louka (navzdory pravidelnému zamokření).

Obr. 16 Topochora C-3b sousedící s levostranným přítokem Vítovického potoka (popis v textu vpravo), 18. března 2006**Tab. 17** Charakteristiky topochoxy C-3b Mezi potoky

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
2	5	pl	2	B-BD (C)	3 (4-5)	PEca	FQtil (FrAl inf)	/	/

4.2.1.6 C-3c Za Žlebem

Severní a východní část topochoxy postihuje výrazná liniová eroze. Je zde jeden liniový prvek (křoviny, zplaněné ovocné dřeviny, (obr. 17, obr. 13) zakončený posedem. Navrhovaný biokoridor by erozi výrazně zmírnil (KOLEKTIV 1994b).

Obr. 17 Uprostřed je liniový prvek popsán v textu. Rovina v popření je meliorována, přesto na ní při jarním tání stagnovala více jak 14 dní voda. 18 března 2006

Tab. 18 Charakteristiky topochoxy C-3c Za Žlebem

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
2	3, 5 (2)	pl-m	2	B-BD (C)	3 (4-5)	PEca	FQtil (FrAl inf)	/	/

4.2.1.7 C-3d U rybníka

V rámci monomikrochoxy C (zemědělská krajina) jde o relativně nejvyváženější topochoxu (topograficky i strukturou se nejvíce blíží přechodné zóně – monomikrochoxe B).

Tab. 19 Charakteristiky topochoxy C-3d U rybníka

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
2	3	vm (pl)	2	B-BD	3	PEca CED	FQtil	/	/

4.2.1.8 C-4 Kopaniny

Tato topochoxa je vymezena jako „ostrov“ políček s menší výměrou, které střídají sady a meze. Ovocné dřeviny zplaňují (třešně, švestky). Díky rozmanitosti využití zde nedochází (i když sklon přesahuje 10°) ke vzniku liniové eroze.

Tab. 20 Charakteristiky topochoxy C-4 Kopaniny

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
3, (2)	3	vm (m)	2	B-BD	3	CED	FQtil	/	/

4.2.2 B – Přechodné pásmo

Přechodné území (šířka nepřesahuje 1 kilometr) zaujme jako „krajinařský mix“ rozmanitých maloplošných segmentů. Vyznívá zde osídlení, rekreace (chatky, zahrádkářské kolonie), lesnictví i zemědělství. Nacházíme náznaky mokřadních společenstev, teplomilnou vegetaci, polokulturní louky s prameništi či meze s kombinací ovocných a náletových dřevin. „Intenzivní maloplošné využití členitého terénu... dochovaný fragment nepravé traťové plužiny ve staré sídelní oblasti“ (cit. LÖW, J., MÍCHAL, I. 2003, 495). V rámci ÚSES (KOLEKTIV 1994b) je více než polovina plochy hodnocená přinejmenším jako ekologicky podmíněně stabilní.

Obr. 18 Prolínání přírodních prvků a antropogenního ovlivnění na lokalitě B-4b Pod myslivnou. 17. dubna 2006

V roce 2006 začíná hrozit tomuto území velké nebezpečí v podobě rozsáhlého skupování pozemků. Ty jsou následně využity jako výběhy pro koně – dochází ke „zvětšování kroku“ využívání a ke stírání rozdílů v tomto výjimečném segmentu krajiny (obr. 18 vpravo). Na jedné straně je to alternativa k nereálnému kosení (z hlediska městského úřadu v Rousínově). Na straně druhé se ale mění druhová skladba. Zvýhodněné jsou druhy snášející okus a odolné vůči sešlapu, případně druhy jedovaté, pro koně nestravitelné (HORNÍK, S., et al. 1986, 219). Chatky a zahrádkářské objekty v této oblasti jsou často vykrádány (BARTL, J. 2006).

4.2.2.1 B-4a Vítovické louky

Najdeme zde květnaté louky u kraje lesa (obr. 26) severozápadně od Vítovic, které přecházejí ve stepní lada s výskytem chráněných druhů rostlin (obr. 36). Převážná část topochory je evidovaná jako EVKP. V územním plánu (BENEŠOVÁ, J., et al. 1998) je území vedeno jako rizikové jak pro nebezpečí eroze, tak sesuvů.

Tab. 21 Charakteristiky topochory B-4a Vítovické louky

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
2, 3, 5	3	m vm	2	B	3	KAm	FQt	/	/

4.2.2.2 B-4b Pod myslivnou

V této topochoře najdeme pestrou mozaiku nejrůznějších stanovišť (slepencové skalky – obr. 18 vlevo - spráše, zamokřené plochy, prameniště) a rozmanitého

využívání (extenzivní sady, květnaté louky, meze, ovocné i náletové dřeviny, stepní a křovinná lada, mokřadní společenstva). Teprve časem se ukáže, jaký bude vliv koní na tento evidovaný EVKS (obr. 18 vpravo).

Obr. 19 Pohled z jednotky C-3c Za Žlebem, přes nejnižší cíp jednotky B-4c Pod Lichnami na B-4b Pod myslivnou, 17. dubna 2006

Tab. 22 Charakteristiky topochory B-4b Pod myslivnou

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
4, 2, 5	3	M vm	2	AB	3	PEca (LUmg)	FQtil	/	/

4.2.2.3 B-4c Pod Líchnami

Tuto jednotku lze charakterizovat stejně jako jednotku B-4b Pod myslivnou – kromě toho, že zde zatím naštěstí nejsou oplocené výběhy pro koně a podíl zahrádek je výrazně větší.

Obr. 20 Pohled z lokality Pod Líchnami na západ, 2. prosince 2005

Tab. 23 Charakteristiky topochory B-4c Pod Líchnami

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
2, (4)	3 (4)	m vm	2	AB	3	PEca HN (CEd)	FQtil (FQ)	/	/

4.2.2.4 B-5 Závěr Vítovického údolí

Jedná se o vesměs zalesněný (exponovaný) závěr Vítovického údolí. V aktuální vegetaci má přes 20% zastoupení expanzivní akát (lokálně v bezprostřední blízkosti včelstev i 90%, což je dokumentováno na obr. 9).

Tab. 24 Charakteristiky topochory B-5 Závěr Vítovického údolí

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
5, 3, 2, 4	3	m-vsr	1 2	AB-B	1-2	KAmo(b) RNk	Of	DB9, BŘ1 JŘ HB BO	1K1
			3	AB-B	2(1)	RNk	QF	DB4 BO3 BŘ1 HB2 JS	3Y1
			2	B	3	KAmb	FQt	DB6 BK3 HB1 LP	2B1 (2C2)

4.2.3 A – Zalesněná krajina

Severní část povodí je součástí (na dnešní poměry) velké plochy lesů rozkládajících se na Dražanské vrchovině. Využití krajiny je zde zdánlivě naprosto jednoznačné a nekonfliktní. Zcela převažují **hospodářské** funkce lesa. Jen zlomek území má z hlediska „mapy funkčního potenciálu“ (in <http://212.158.143.149/index.php>) přisouzeny funkce **desukční** (stanoviště ovlivněné podzemní vodou) či **půdoochranné** (lokalita, kde je půda ohrožena erozními jevy). Pokud pronikneme „hlouběji do krajiny“ a začneme komunikovat se zainteresovanými stranami, vynoří se náhle v této zdánlivě harmonické krajině nepřeborné množství „třecích ploch“.

Obr. 21 Čilý provoz podél Vítovického potoka – navzdory zákazům; 9. dubna 2006

Státní podnik Lesy České republiky má zcela odlišné nároky na stavy zvěře než myslivecké spolky (honitby Bukovec – kód 6216206026; Červený vrch – kód 6219210039). Stav muflonů zvěře a daňků je z důvodů velkých škod (na kterých se

podílí také vysoká) dlouhodobě udržován na minimální úrovni (z hlediska udržení genového fondu – u muflonů je to přibližně 30 kusů). Podobně je poměrně nízký stav jelení a srnčí zvěře, což lze částečně dokumentovat změnami v plánovaném odlovu. (KOLEKTIV 2005). V roce 1991 byl plánovaný odstřel jelení zvěře 273 kusů, srnčí potom 1093 kusů. V roce 2004 - jelení pouze 69 kusů, srnčí 548. Černá zvěř se drží (přesněji „je udržována“) na nižších stavech (škody na polních kulturách). V posledních letech naopak přibývá lišek (plošné aplikace vakcíny proti vzteklině) a jezevců.

Obr. 22 Okus porostů olší na břehu Vítovického potoka v EVKP Kopaniny, 20. února 2006

Proti oběma zájmům stojí chování lidí v lesích. Z nedalekých Olšan (farma Bolka Polívky) přibývají rozmanité formy rekreace a sportů (cyklistika, jízda na koních, běžky, houbaři). Cyklisté jsou často neukázněni. Jednak jsou zde projíždějící (regionální cyklistická stezka 507 – Hradec Králové – Břeclav), jednak turisté (hlavně z Olšan), jednak velmi specifické skupiny (obr. 32) „bikerů“ z okolních vesnic (poznávací znaky: špičkové vybavení, speciální kola, jezdí i/hlavně v zimě, jezdí exponované terény). Koně jsou už běžnou součástí pohybů v lese (problémy nastávají, pokud opustí zpevněné cesty). „Běžkařské víkendy“ komplikují pohyb zvěře (nemá

klid, srny můžou „ztrácet“ mladé při útěku v hlubokém sněhu, zvěř se unavuje, zraňuje o zmrzlý sníh atd.). Snadnou dostupnost lesa ovlivňuje síť asfaltových cest (z Vítovic směrem na Říčky, z Olšan do Hostěnic – obě využívá cyklotrasa 507), přibližně 7 km zpevněných cest („dostatečně zpevněná cesta se sezónním provozem“) a nesčetné množství lesních cest nezpevněných a lesních pěšin (in <http://212.158.143.149/index.php>). Kvalitní asfalt využívají i místní řidiči jako výraznou zkratku (obr. 21). Zajímavým paradoxem jsou menší škody v okrajových a frekventovaných pásmech lesa, kde pohyb lidí ruší zvěř. Ta se stahuje do klidnějších zón (KOLEKTIV 2006).

Obr. 23 Nejjižnější část Dražanské vrchoviny nepatří mezi „běžkařské ráje“, přesto např. v zimě 2005-2006 trvala sezóna více než 2,5 měsíce. Vítovické údolí 5. prosince 2005

4.2.3.1 A-1 Střední tok Vítovického potoka

V této topochoře je aktuální vegetace podobná přirozenému stavu. Jasan má menší zastoupení (je nahrazen topoly), v nejnižším cípu dokonce akáty, dominuje olše). V závěru Vítovického údolí roste spád a potok je zařezaný do skalního podloží (obr. 3).

Obr. 24 Pruh jasanových olšin, vpravo nahoře asfaltová komunikace, 9. dubna 2006

Tab. 25 Charakteristiky topochořy A-1 Střední tok Vítovického potoka

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
1 (4)	4	pl	3	BC	4(5)	GLmu	FrAl inf	OL7 JS3 SM	3L1

4.2.3.2 B-4 U šumické hájenky

Je zde fragment zemědělské půdy s malým sadem a mělkým rybníčkem v terénní depresi (obr. 25). Vodní plochu lemují litorální společenstva např. s orobincem širokolistým (*Typha latifolia*). Břehový porost tvoří krom vrb také osiky (*Populus tremula*) a jívy (*Salix caprea*) (KABELÁČ, I., et al. 1998).

Obr. 25 Malá vodní plocha (mokřad) na rozvodí u Šumické hájenky, 6. března 2006

Tab. 26 Charakteristiky topochořy B-5 Závěr Vítovického údolí

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
5 (4)	1	pl	2	AB	3(4)	LUm	FQ	DB7 BK3 LP	2I1
			2	AB	3	KAmo	FQ	DB7 BK2 LP1 JŘ BO	2K6
			2 (3)	AB (B)	3	KAmo (LUm)	FQ (FQt Qt)	DB6 BK3 HB1 LP	2S2 (3H5)

4.2.3.3 A-5a Západní svahy Vítovického žlebu

V jižní a střední části topochory jsou exponované skalnaté svahy (obr. 3) s rozvolněnými a zakrslými porosty (obr. 11). Do jižního segmentu proniká akát, střední část odpovídá velmi dobře přirozené skladbě, (dřevní hmota ponechaná na zemi).

Je zde dokonce vřes obecný (*Caluna vulgaris*). V severní části už dominuje borovice (40%), přibývá smrk a buk. Území je součástí biocentra lokálního významu - Vítovický žleb (8 ha).

Obr. 26 Pohled přes ekoton (ostružníky, řůže, bez) do Vítovického žlebu z topochory B4-a Vítovické louky, 29. srpna 2005

Tab. 27 Charakteristiky topochory A-5a Západní svahy Vítovického žlebu

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
5 (6)	3	př-vsr	3	AB-B	2(1)	RNk	QF	DB4 BO3 BŘ1 HB2 JS	3Y1
			3	AB (BC)	3	KAmo (HNm)	QF (QFac)	BK4 DB2 HB2 LP1 JV1	3S9 (3D2)

4.2.3.4 A-5b Východní svahy Vítovického žlebu

Topochora je také součástí biocentra Vítovický žleb. Druhová skladba v tomto regionu poměrně dobře odpovídá přirozenému stavu. Jižní segment tvoří takřka výhradně dub zimní, směrem k severu přibývá smrk, borovice, výjimečně buk. Z keřů je cenná přítomnost brsleny bradavičnatého (*Euonymus verrucosa*). Cizorodý akát najdeme v jižní části, výjimečně také borovici černou (*Pinus nigra*).

Tab. 28 Charakteristiky topochory A-5b Východní svahy Vítovického žlebu

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
5 (6)	3	př-vsr	3	B	3	KAmo	FQt	BK6 DB1 HB1 JV1	3B9
			3 (2)	AB-B	2(1)	RNk (KAmo)	QF (FQ)	DB4 BO3 BŘ1 HB2 JS	3Y1 (2S9)

4.2.3.5 A-6a Pod Vítovickým hrádkem

Druhová skladbě je dnes zcela změněná. Převažuje smrk, Jednotlivé plošky lesa různého stáří a druhového složení se složitě prolínají (obr. 27).

Tab. 29 Charakteristiky topochory A-6a Pod Vítovickým hrádkem

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
5, 4	3 (4)	vm-př	2	B	3	KAmb	FQt	DB6 BK3 HB1 LP	2B1
			3	AB	4	LUmG	QFt	BK1 DB3 HB4 JV2	3H5 (3S9 3L1 2H2)

Obr. 27 Pohled do jednotky A-6a Pod Vítovickým hrádkem, 2. dubna 2006

4.2.3.6 A-6b Nad Vítovicemi

Je zde několik výskytů menších slepencových skal. Z jihu proniká akát a babyka (*Acer campestre*), jinak dominuje dub zimní (*Quercus petraea*) a borovice lesní (*Pinus sylvestris*). Zastoupení borovice lze dokumentovat zelenou barvou lesů na obr. 4 vpravo. Smrky jsou přimíšeny méně často (ve 3. vegetačním stupni v mělkém údolí).

Tab. 30 Charakteristiky toпочory A-6b Nad Vítovicemi

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
5, 6, 4	3	vm m	2	AB	3(4)	LUm	FQ	DB7 BK3 LP(1)	2I1(2)
			2	B	3(4)	LUm _g	FQt	DB6 BK3 HB1 LP	2H2
			3	BC	3	HNm _g	QFac	SM7 JD3	3D8 (2C2)

4.2.3.7 A-6c Suchý žleb

Tato toпочora představuje značně sevřené údolí se strmými svahy, s výrazně vyvinutou vegetační inverzí (na bázích svahů najdeme vlhkomilné druhy vyhledávající zastínění – např. kapradiny). Na dně údolí se v roce 2006 udržela sněhová pole do 10. dubna (v nadmořské výšce 320 m n. m.). V aktuální vegetaci dominuje smrk.

Obr. 28 Akumulace vody na lesní cestě (pod těžbou zatíženými severními svahy, těžká technika atp.) působí rychlý vývoj stržové erozi, 9. dubna 2006

Tab. 31 Charakteristiky toпочory A-6b Nad Vítovicemi

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
5, 4, 6	3 (4)	vm-sr	3	BC	3	HNm _g	QFac	SM7 JD3	3D8
			3 (2)	B-BC	3	KAmb	QFac	BK6 DB2 LP1 JD1 KL	3F1 (2I1(2))

4.2.3.8 A-6d Bukovec

Takřka celou topochořu zabírá regionální biocentrum. Na svazích zaříznutého údolí se střídají zastíněné (vlhčí) báze svahů a erozní zářezy s teplejšími svahy s J a JV expozicí (2. vegetační stupeň). Přirozenému stavu (obr. 29) velmi blízký les (bučina s příměsí borovice a dubu) je místy přes 100 let starý. Cenný je výskyt mloka skvrnitého (*Salamandra salamandra*).

Obr. 29 Regionální biocentrum Bukovec, popis v textu; 2. dubna 2006

Tab. 32 Charakteristiky topochořy A-6d Bukovec

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
5, 4, 6	3 (4)	vm-sr	3	B-BC	3	KAmb	QFac	BK6 DB2 LP1 JD1 KL	3F1
			3 (2)	BC	3	HNmg	QFac	BK4 LP1 DB2 JV2 HB1 JD	3D2
			3 (2)	BD	3	HNmg	QFtil (FQt QF)	BK5 DB4 HB1 JD	3H1 (2B2 3S9)

4.2.3.9 A-6e Údolí pod Kalečником

V této topochoře najdeme nejchladnější lokality sledovaného území, kde zůstala sněhová pole ještě v půlce dubna 2006 (4. vegetační stupeň). I jižní svahy zde patří do 3. vegetačního stupně. Druhá skladba dřevin je zcela pozměněná (smrk s příměsí modřínu a buku).

Obr. 30 Pohled ze SZ svahů směrem k topochoře A-7e-Červený vrch, 26. února 2006

Tab. 33 Charakteristiky topochořy A-6e Údolí pod Kalečником

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
5, 4, 6	3 (4)	pl-m	3	AB-B	4	LUm	QF	BK6 DB3 JD1 LP (SM)	3I4
			3	B	3	KAmb	FQt	BK5 DB3 JV1 LP1	3B5
			3 (4)	BD	3	HNmg	FQtil	BK5 DB4 HB1 JD	3H1 (3D2 4S2 4D1,4)

4.2.3.10 A-6f Údolí horního toku Vítovického potoka

V topochoře se nachází několik ostrůvků přes 150 let starých porostů. Dominují smrkové monokultury, na několika lokalitách potom bukové porosty.

Tab. 34 A-6f Údolí horního toku Vítovického potoka

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
5, 6, 4	3 (4)	pl	3	BC	4(5)	GLmu	FrAl inf	OL7 JS3 SM	3L1

4.2.3.11 A-7a Nad Vinohrady

V topohcoře nacházíme pestrou mozaiku plošek různě starých porostů s proměnlivým druhovým složením, smrk má (navzdory tomu, že jde o 2. vegetační stupeň) značné zastoupení, podobně jako dub.

Tab. 35 Charakteristiky topochohy A-7a Nad Vinohrady

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
5, 4	1	pl	2	B	3(4)	LUm	FQt	DB6 BK3 HB1 LP	2H3
			2	AB	3	HNm	FQ	DB6 BK3 HB1 LP	2S2

4.2.3.12 A-7b Zadní vysoká

Zajímavým prvkem topochohy je archeologické naleziště (plošina nad Vítovickým žlebem). Jde o hradisko s pestrou (ne zcela jasnou) historií. Nálezy jsou z jedné z dob halštatské (KABELÁČ, I., et al. 1998), jednak se k tomuto místu váže jméno Petra Romana z Vítovic, který podporoval krále Zikmunda proti husitům (textová část k mapě, 2004). V porostech dominuje smrk s příměsí modřínu a buku.

Tab. 36 Charakteristiky topochohy A-7b Zadní vysoká

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
5 (4)	1, 2, 3	pl-m	2	AB	3	KAmo	FQ	DB7 BK2 LP1 JŘ BO	2K6
			2	AB	3(4)	LUm	FQ	DB7 BK3 LP(1)	2II(2)
			3 (2)	AB B	4	LUm _g	QF (FQt QFt)	BK7 DB3 JD1 (SM)	3II (2B1 2C2 3H5)

4.2.3.13 A-7c Líchny

V této topochoře vyznívá 2. vegetační stupeň a aktuální druhová skladba je poměrně pestrá. V jižní části převažuje dub a borovice, k severu nastupuje buk a bohužel také smrk (obr. 31). Příměs tvoří habr a bříza. Na obrázku vlevo si můžeme všimnout zříceného posedu (těchto objektů je v povodí obrovské množství) u mělké terénní deprese vyplněné vodou (napajedlo pro zvěř).

Obr. 31 Hřbetní plošina v topochoře A-7c Líchny, popis v textu, 9. dubna 2006

Tab. 37 Charakteristiky topochory A-7c Líchny

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
6, 5, (4)	3, 2, 1	pl vm	3 (2)	AB B	4	LUMg	QF FQ	BK7 DB3 JD1 (LP SM)	3I1(4)
			2	AB	3(4)	LUM	FQ	DB7 BK3 LP(1)	2I1(2)

4.2.3.14 A-7d Kalečnick

V této topochore je (podobně jako ve většině topochor, obr. 32 vlevo) značný pohyb cyklistů (asfaltová komunikace do Hostěnic). V porostech je dnes jednoznačně nejčetněji zastoupen smrk.

Tab. 38 Charakteristiky topochory A-7d Kalečnick

HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
5, (6) (4)	2, 1, 3	pl-m	3	B	3	KAm	QFt	BK4 DB4 HB1 LP1	3S6
			3	AB	4	LUMg	QF	BK6 DB3 JD1 LP (SM)	3I4
			2 (3)	AB	3	KAm	FQ (QFtil QFac)	DB6 BK3 HB1 LP	2S6 (3H1 3D2)

Obr. 32 Nový fenomén – zimní cyklistika („bikeři“) 12. února 2006; vpravo informačně-naučná tabule (popis dřevin a mapka s jejich lokací v bezprostředním okolí tabule) na rozcestí Kalečnick instalovaná v roce 2002 oddílem Junák Pozořice, 28. února 2006

4.2.3.15 A-7e-Červený vrch

V nejvyšších partiích sledovaného povodí dominuje opět smrk s příměsí borovice. Zajímavá je velká proměnlivost věku porostů (dobře patrná v podobě světlejších odstínů zelené v SV cípu vyznačeného povodí na upraveném družicovém snímku na obr. 2). Na obr. 33 je vidět poškození smrků během zimy 2005-2006. Snímek je z vrcholových partií Červeného vrchu, kde byla situace nejhorší. Nabízí se otázka, jestli by přirozené porosty neodolaly lépe (žádný buk ani dub poškozený nebyl).

Tab. 39 Charakteristiky topochory A-7e-Červený vrch

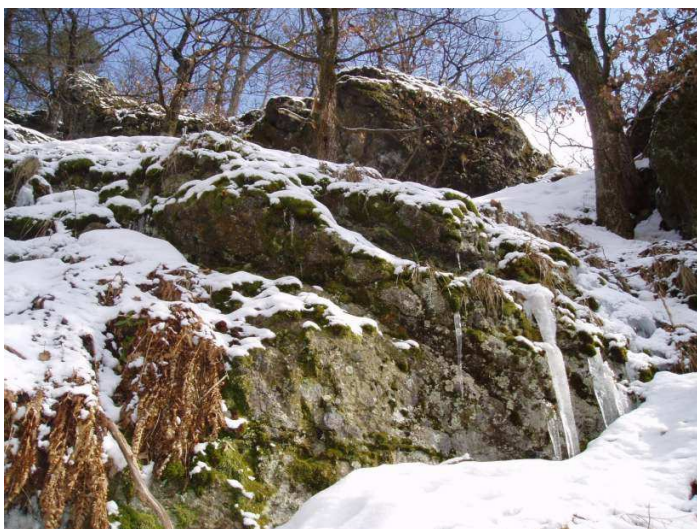
HO	MO	SK	VS	TŘ	HŘ	PT	STG	PSD	LT
5 (6)	3, 2, 1	pl-m	3	AB	4	LUMg	QF	BK6 DB3 JD1 LP (SM)	3I4
			3 (4)	B	3	KAm	QFt (QFac AQf)	BK4 DB4 HB1 LP1	3S6(5) (3D2 4O1)

Obr. 33 Zlámané smrky po sněhové kalamitě, popis v textu, 3. března 2006

Obr. 34 Nejcennější velkoplošné území v povodí, regionální biocentrum Bukovec, 24. ledna 2006

Obr. 35 Nejcennější maloplošné území v povodí, slepencové skály na JZ svazích Vítovického žlebu, lokální biocentrum; 5. března 2006

5 ZÁVĚR

V posledních letech neustále rostou možnosti využití moderních metod při zkoumání a analýze krajiny, její struktury, využití země a dalších hledisek. Přes nové možnosti by se řešení těchto témat nemělo odehrávat jen v pracovně či studovně tváří v tvář výpočetní technice. Autor zastává názor (a snaží se to v práci prakticky dokázat), že pohyb v terénu či komunikaci se zainteresovanými stranami lze jen velmi těžko nahradit. Moderní metody (např. dálkový průzkum země) poskytují informačně bohaté a ucelené výstupy, kterými lze skvěle doplnit (popř. podle kterých lze upravit či plánovat) terénní výzkum.

Vymezení krajinných jednotek v povodí Vítovického potoka kombinuje více hledisek ve dvou úrovních. První úroveň zohledňuje využívání krajiny, krajinnou matici a typické konflikty – střety zájmů (vymezeny **3 monomikrochory**, ke kterým je přidána stručná charakteristika a popis „třecích ploch“). Druhá (nižší) úroveň je založená na fyzickogeografických znacích a charakteristikách. Je tedy vymezeno **7 typů topocho** – seřazených podle charakteristického výskytu od nejnižší („1. vodní tok, údolní niva“) po nejvyšší nadmořskou výšku („7. hřbety, svahové plošiny, zbytky zarovnaného povrchu“). Kombinací těchto dvou hledisek tak v povodí Vítovického potoka vzniklo **27 segmentů (topochor)**, o kterých získáváme základní informaci podle jejich kódu. Tento prvotní „nástin“ rozšiřují tabulky dalších charakteristik u každé z 27 jednotek a krátký informační text (zaměřený hlavně na rozšíření podané informace o netypické aspekty či problémy konkrétní topochoy).

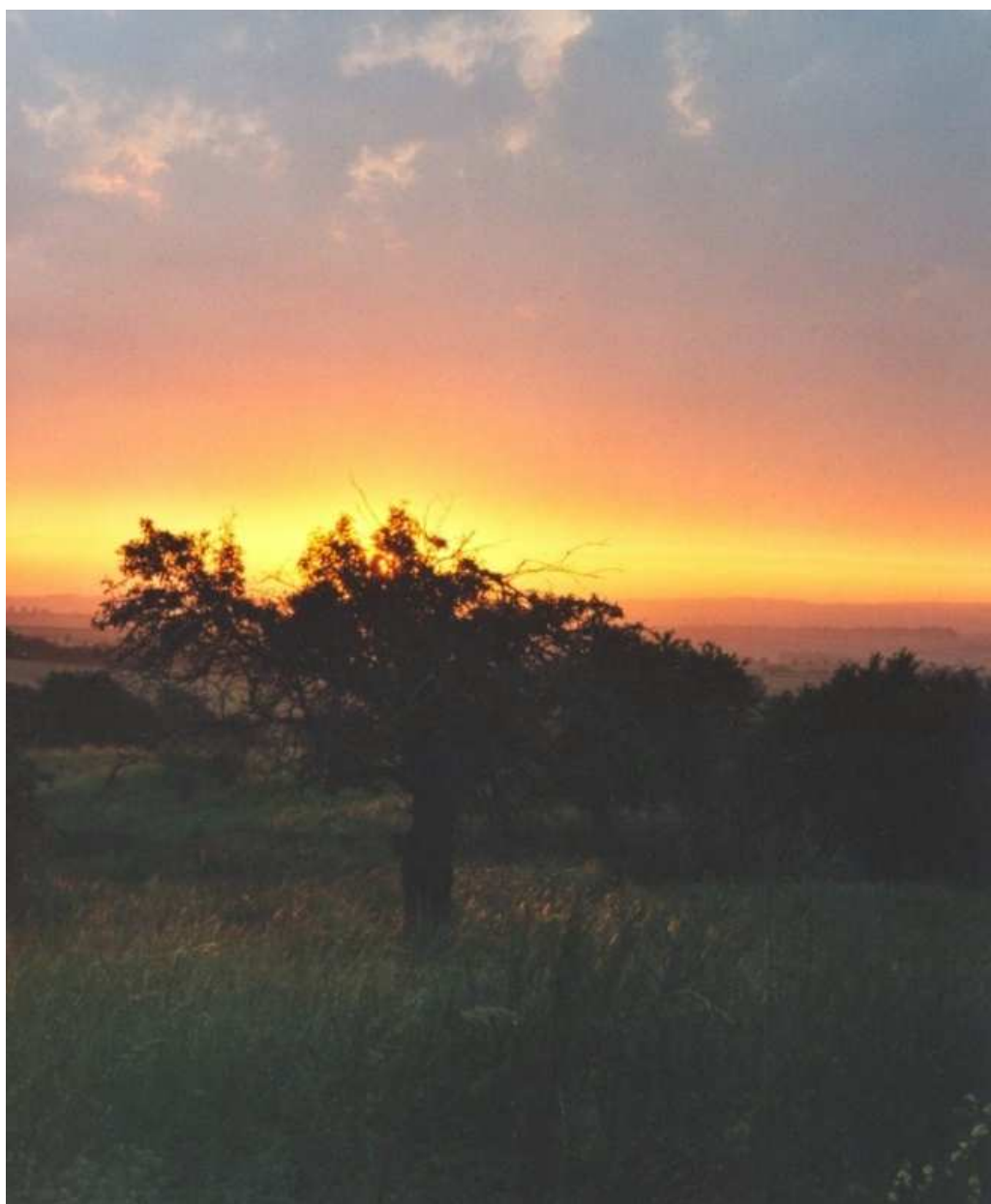
Výše popsané členění znázorňuje mapa krajinných jednotek (Příl. 1). Graficky je princip vysvětlený v tab. 5. Na této tabulce také můžeme demonstrovat, jak se zemědělsky využívaná krajina (typ C) soustředí do typů topocho s nejnižší nadmořskou výškou a plynule přechází (přes přechodný typ B) do zalesněné krajiny ve vyšší části povodí (typ A). Tomuto členění předchází fyzickogeografická analýza na začátku práce, která poskytuje a doplňuje informace použité při regionalizaci.

Při výzkumu se ukázalo, že v zalesněné krajině (zdánlivě nejvíce harmonické a nejklidnější) je velké množství konfliktních témat a střetů zájmů. Pod velký tlak se také dostává přechodná zóna (jakýsi „ekoton v širším slova smyslu“ mezi lesem a zemědělskou krajinou). Na Rousínovsku působí několik více či méně organizovaných subjektů, které mají snahu či zájem o zkvalitnění životního prostředí a o „kvalitu života“ ve svém bezprostředním okolí. Jejich faktický vliv je ale velmi malý – hlavně díky jen minimálnímu zastoupení na městském úřadu. „Zpětná vazba“ mezi kroky městského úřadu a následnou (zápornou) reakcí obyvatel při kácení stromů či výstavbě na kvalitních půdách však i přesto funguje. Problémem (a to nejen v tomto regionu) je nedostatečné (prakticky žádné) zapojení mladých lidí do dění v obci (mají „jiné starosti“; neví, jestli budou v rodné vesnici zůstat atd.).

Mnoho zpracovávaných témat není (v rámci definovaného rámce pro bakalářské práce) zachyceno v odpovídajícím rozsahu ani s podrobností, kterou by si zasluhovaly.

Dalším faktem je, že prakticky všechny popsané a charakterizované jevy nekončí svou platností na rozvodnici Vítovického potoka. Pokud přibližně čtyřnásobně zmenšíme měřítko zájmového území, získáváme prostor přechodného pásma mezi jižním okrajem Dražanské vrchoviny a Vyškovskou bránou. Půjdeme-li ještě dál, nutně dojdeme k tomu, že podobná situace je u mnoha pohoří atd. (jde o opakující se schéma uspořádání krajinných složek, vzorec – *ang. pattern*).

Předložená práce s největší pravděpodobností nebude mít v rámci místní správy aplikační efekt. Vzbudila však značnou pozornost u některých obyvatel a dost možná vyústí až k vytvoření subjektu, který se zapojí do komunálních voleb v listopadu 2006.

Obr. 36 Zplaněné jabloně, stepní lada – ekologicky stabilní (ohrožená) společenstva, EVKS Pod lesem; 12. září 2005

6 POUŽITÁ LITERATURA

- Ambros, Z., Štykar, J.: *Geobiocenologie II*. 1. vyd., MZLU, Praha, 1999. 240 s. ISBN 80-715-7417-1.
- Bartl, J.: *Zajímavé a vzácné druhy v povodí Vítovického potoka* (ústní sdělení). Ornitolog, Rousínov, 2006.
- Benešová, J., et al.: *ÚPN SÚ Rousínov – průvodní zpráva*. Atelier Urbi, Brno, 1998a. 104 s. Nepublikované.
- Benešová, J., et al.: *ÚPN SÚ Rousínov – návrh regulativů územního rozvoje*. Atelier Urbi, Brno, 1998b. 26 s. Nepublikované.
- Culek, M., et al.: *Biogeografické členění České republiky*. 1. vyd., Enigma, Praha, 1996. 347 s. ISBN 80-853-6880-3.
- Demek, J., et al.: *Geomorfologie českých zemí*. 1. vyd., Nakladatelství Československé akademie věd, Praha, 1965. 335 s. Bez ISBN.
- Demek, J.: *Nauka o krajině*. 1. vyd., SPN, Praha, 1981. 234 s. Bez ISBN.
- Demek, J., (ed.): *Hory a nížiny*. 1. vyd., Academia, Praha, 1987. 584 s. Bez ISBN.
- Dobrovolný P., Herber, V., Hynek, A.: *Multimediální výuka předmětů krajinná ekologie a dálkový průzkum země*. In Balej, M., Peštová, J. (eds): *Sborník vzdělávání zeměpisem – 20. jubilejní sjezd ČGS*, 1. vyd., Ústí nad Labem, ČGS, UJEP, s. 61-65. ISBN 80-704-4411-8.
- Forman, R. T. T., Godron, M.: *Krajinná ekologie*. Překl. Těšitel, J., et al., 1. vyd., Academia, Praha, 1993. 583 s. ISBN 80-200-0464-5.
- Herber, V.: *Quo vadis, (česká) krajinná ekologie?* In HERBER, V., (ed.): *Fyzickogeografický sborník 3 Fyzická geografie – krajinná ekologie – trvalá udržitelnost*. 1. vyd., Masarykova univerzita, Brno, 2005, s. 5-14. ISBN 80-210-3931-1.
- Horník, S., et al.: *Fyzická geografie 2*. 1. vyd., SPN, Praha, 1986. 319 s. Bez ISBN.
- Hynek, A., et al.: *The Fryšávka Drainage Basin Strategy Proposed by Geographical Workshop Group of Brno University*. 1. vyd., Scripta Fac. Sci. Nat. Univ. Purk. Brun., Geographia 15 (3), Brno, 1981. 139-158. Bez ISBN.
- Hynek, A., Trnka, P.: *Topochory dyjské části Znojemska*. 1. vyd., Folia Fac. Sci. Nat. Univ. Purk. Brun., t. XXII, Geographia 15, opus 4, Brno, 1981. 99s. Bez ISBN.
- Hynek, A., Trnka, P., Herber, V.: *Přírodní krajinné mezochory ČSSR*. 1. vyd., Folia Fac. Sci. Nat. Univ. Purk. Brun., t. XXV, Geographia 18, opus 12, Brno, 1984. 94 s. Bez ISBN.
- Chlupáč, I., et al.: *Geologická minulost České republiky*. 1. vyd., Academia, Praha, 2002. 436 s. ISBN 80-200-0914-0.
- Chytrá, I.: *Krajinný výzkum části povodí řeky Loučky*. Brno, 1990. 145 s. Diplomová práce. Bez ISBN.
- Chytrý, M., Kučera, T., Kočí M., (eds.): *Katalog biotopů České republiky: interpretační příručka k evropským programům Natura 2000 a Smaragd*. 1. vyd., AOPK ČR, Praha, 2001. 307 s. ISBN 80-860-6455-7.
- Kabeláč, I., et al.: *Územní plán sídelního útvaru Pozořice*. Land studio, Brno, 1998. Nepublikované.

- Kalášek, J., et al.: *Vysvětlivky k přehledné geologické mapě ČSSR 1:200 000, M-33-XXIX Brno*. 1. vyd., Ústřední ústav geologický, Praha, 1963. 256 s. Bez ISBN.
- Kender, J., (ed.): *Teoretické a praktické aspekty ekologie krajiny*. 1. vyd., MŽP ČR, Praha, 2000. 220 s. ISBN 80-721-2148-0.
- Klapka, P.: *Krajinná ekologie Krkonoš*. In HERBER, V. (edit.): *Fyzickogeografický sborník 2 – Kulturní krajina*. 1. vyd., Masarykova univerzita, Brno, 2004, s. 58-64. ISBN 80-210-3597-8.
- Kolektiv autorů: *Podnebí ČSSR – Tabulky*. 1. vyd., HMÚ, Praha, 1961. 379 s. Bez ISBN.
- Kolektiv autorů: *Generel lokálního územního systému ekologické stability – textová část*. Kolářová a spol. - ekologické projektování, Brno, 1994a. Bez ISBN.
- Kolektiv autorů: *Generel lokálního územního systému ekologické stability – k.ú. Vítovice*. Kolářová a spol. - ekologické projektování, Brno, 1994b. Bez ISBN.
- Kolektiv autorů: *Generel lokálního územního systému ekologické stability k.ú. Rousínov*. Kolářová a spol. - ekologické projektování, Brno, 1994c. Bez ISBN.
- Kolektiv autorů: *Generel lokálního územního systému ekologické stability – k.ú. Olšany*. Kolářová a spol. - ekologické projektování, Brno, 1994d. Bez ISBN.
- Kolektiv autorů: *Analýza současného stavu životního prostředí okresu Vyškov a koncepce o jeho péči*. Zlín, 1998, 176 s. Nепublikované.
- Kolektiv autorů: *Oblastní plán rozvoje lesa PLO 30-Drahanská vrchovina*. ÚHÚL, Brandýs nad Labem, 2001. Bez ISBN.
- Kolektiv autorů: *Klíč ke květeně České republiky*. 1. vyd., Academia, Praha, 2002. 927 s. ISBN 80-200-0836-5.
- Kolektiv autorů: *Statistický výkaz myslivosti pro správní celek Vyškov 2004 - 2005*. Vyškov, 2005. Nепublikované.
- Kolektiv autorů: *Ekologie lesa, myslivost* (ústní sdělení). Vrbacký, F., Smejkal, P., Zahradník, Z., Straka, A., Vyškov, 2006.
- Konečný, M.: *Antropogenní transformace reliéfu: kartografické a matematicko-kartografické modely*. 1. vyd., Folia Fac. Sci. Nat. Univ. Purk. Brun., t. XXIV, Geographia 17, opus 10, Brno, 1983. 146 s. Bez ISBN.
- Lacina, J.: *Určování a kódy skupin typů geobiocénů* (ústní sdělení). Ústav geoniky AV ČR Ostrava, pobočka Brno, 2006.
- Lipský, Z.: *Sledování změn v kulturní krajině*. 1. vyd., Lesnická práce, Kostelec nad Černými lesy, 2002. 71 s. ISBN 80-213-0643-2.
- Lipský, Z.: *Krajinná ekologie: pro studenty geografických oborů*. 1. vyd., Karolinum, Praha, 1998. 129 s. ISBN 80-718-4545-0.
- Losos, B., Kubiček, F., Šeda, Z.: *Základy obecné ekologie*. 1. vyd., SPN, Praha, 1987. 258 s. Bez ISBN.
- Löw, J., Míchal, I.: *Krajinný ráz*. 1. vyd., Lesnická práce, Kostelec nad Černými lesy, 2003. 552 s. ISBN 80-863-8627-9.
- Maděra, P., Zimová, E., (eds.): *Metodické postupy projektování lokálního USES - multimediální učebnice na CDROM*. Zpracováno v rámci projektu FRVŠ MŠMT ČR č. 220/2004, Ústav lesnické botaniky, dendrologie a typologie LDF MZLU v Brně a Löw a spol., Brno, 2005. Bez ISBN.

- Míchal, I.: *Ekologická stabilita*. 2. vyd., Veronica, Brno, 1994. 275 s. ISBN 80-853-6822-6.
- Miklós, L., Izakovičová, Z.: *Krajina ako geosystém*. 1. vyd., VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, Bratislava, 1997. 152 s. ISBN 80-224-0519-1.
- Neuhäuslová-Novotná, Z., et al.: *Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky: textová část*. 1. vyd., Academia, Praha, 1998. 341 s. ISBN 80-200-0687-7
- Pipková, V., Pipek, R., Hynek, A., Trnka, P., Herber, V.: *Integrated landscape research: case study of the Looský stream drainage basin*. 1. vyd., Scripta Fac. Sci. Nat. Univ. Purk. Brun., Vol. 13, Geographia 10, Brno, 1983. 409-422. Bez ISBN.
- Quitt, E.: *Klimatické oblasti Československa*. 1. vyd., ČAV - GÚ, Brno, 1971. 73 s. Bez ISBN.
- Rolek, S., *Vodohospodářské úpravy v povodí Vítovického potoka* (ústní sdělení). Zemědělská vodohospodářská zpráva, 2006.
- Úradníček, L., Maděra, P., et al.: *Dřeviny České republiky*. 1. vyd., Matice lesnická, Písek, 2001. 333 s. ISBN 80-862-7109-9.
- Zlatník, A., et al.: *Základy ekologie*. 1. vyd., Státní zemědělské nakladatelství, Praha, 1973. 281 s. Bez ISBN.
- Žigrai, F.: *Krajina a jej využívanie*. 1. vyd., UJEP, Brno, 1983. 131 s. Bez ISBN.

Mapy a atlasy

- Balatka, B., et al.: *Typologické členění reliéfu 1:500 000*. 1. vyd., GÚ ČSAV, Brno, 1971.
- Benešová, J., et al.: *ÚPN SÚ Rousínov 1:10 000*. Atelier Urbi, Brno, 1998.
- Geologická mapa ČSSR 1:200 000, list M-33-XXIX Brno*. 1. vyd., Ústřední ústav geologický, Praha, 1963.
- Geologická mapa ČR 1:50 000, list 24-41 Vyškov*. 1. vyd., ČGÚ, Praha, 1995.
- Kříž, J.: *Regiony mělkých podzemních vod v ČSR 1:500 000*. 1. vyd., GÚ ČSAV, Brno, 1971.
- Porostní mapa 1:10 000*. UHUL Brandýs nad Labem, Brno, 1996.
- Půdní mapa ČR 1:50 000, list 24-41 Vyškov*. 1. vyd., ČGÚ, Praha, 1995.
- Syntetická půdní mapa České republiky 1:200 000, list C5 Olomouc*. 1. vyd., MŽP, Praha, 1991.
- Skalický, V.: *Regionálně fytogeografické členění ČSR*, Mapa 1:750 000. In Hejný, S., Slavík, B.: *Kvetena České socialistické republiky I*. Academia, Praha, 1987.
- Turistická mapa 1:50 000, Okolí Brna, Moravský kras*. 3. vyd., Edice Klubu českých turistů, Praha, 2004.
- Quitt, E.: *Klimatické oblasti Československa 1:500 000*. 1. vyd., GÚ ČSAV, Brno, 1975.
- Základní mapa ČSFR 1:25 000, list 24-413 Mokrý-Horákov*. 8. vyd., ČÚGK, Praha, 1997.
- Základní mapa ČSFR 1:25 000, list 24-414 Vyškov*. 3. vyd., ČÚGK, Praha, 1997.
- Základní vodohospodářská mapa ČSR 1:50 000, list 24-41 Vyškov*. 2. vyd., ČÚGK, Praha, 1983.
- Zlatník, A., Raušer J., et al.: *Mapa skupin geobiocenů (ekosystémů) ve vegetačních stupních 1:200 000, list Brno*. 1. vyd., Kartografické nakladatelství pro GÚ ČSAV, 1970.

www stránky

Mapový server Integrovaného regionálního informačního systému [online]. c2004.

Dostupné z: <http://tms.iriscrr.cz/tms/isr/html/isr/index.php?client_lang=cz_win&client_type=map_html> [cit. 2006-01-18].

Mapový server Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů [online]. c2003.

Dostupné z: <<http://212.158.143.149/index.php>> [cit. 2006-03-12].

Němeček, J., et al.: *Taxonomický klasifikační systém půd ČR* [online]. c2004.

Dostupné z: <<http://klasifikace.pedologie.cz/index.php?action=showPudniKategorie>> [cit. 2006-01-18].

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Jihomoravského kraje, Území celek Vyškov [online].

Dostupné z: <<http://www.aquatis.cz/prvkjm/PRVK%20vyskov/Default.htm>> [cit. 2006-01-04].

Portál Jihomoravského kraje [online].

Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/menu0.htm>> [cit. 2005-12-28].

Vodohospodářský informační portál – evidence vodních toků [online]. c2005.

Dostupné z: <<http://www.voda.mze.cz/cz/>> [cit. 2006-01-18].

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 327/1998 Sb., Charakteristika BPEJ [online]. c2002.

Dostupné z: <http://www.mze.cz/attachments/vyhlasaka_BPEJ_a_aktualizace.doc> [cit. 2006-02-26].

Seznam použitých zkratk

BPEJ	bonitované půdně ekologické jednotky
EVKS	ekologicky významný krajinný segment
EVKP	ekologicky významný krajinný prvek (stejný význam jako EVKS)
PLO	produkční lesní oblast
PRVKÚK	plán rozvoje vodovodů a kanalizací (území kraje)
STG	skupiny typů geobiocénů
ÚPN SÚ	územní plán sídelního útvaru
ÚSES	územní systém ekologické stability

7 SEZNAM PŘÍLOH

Příl. 1: Mapa vymezených krajinných jednotek v povodí Vítovického potoka

Podlakové mapy:

Základní mapa ČSFR 1:25 000, list 24-413 Mokrá-Horákov. 8. vyd., ČÚGK, Praha, 1997.

Základní mapa ČSFR 1:25 000, list 24-414 Vyškov. 3. vyd., ČÚGK, Praha, 1997.

Příl. 2: Mapa Skupin typů geobiocénů v povodí Vítovického potoka

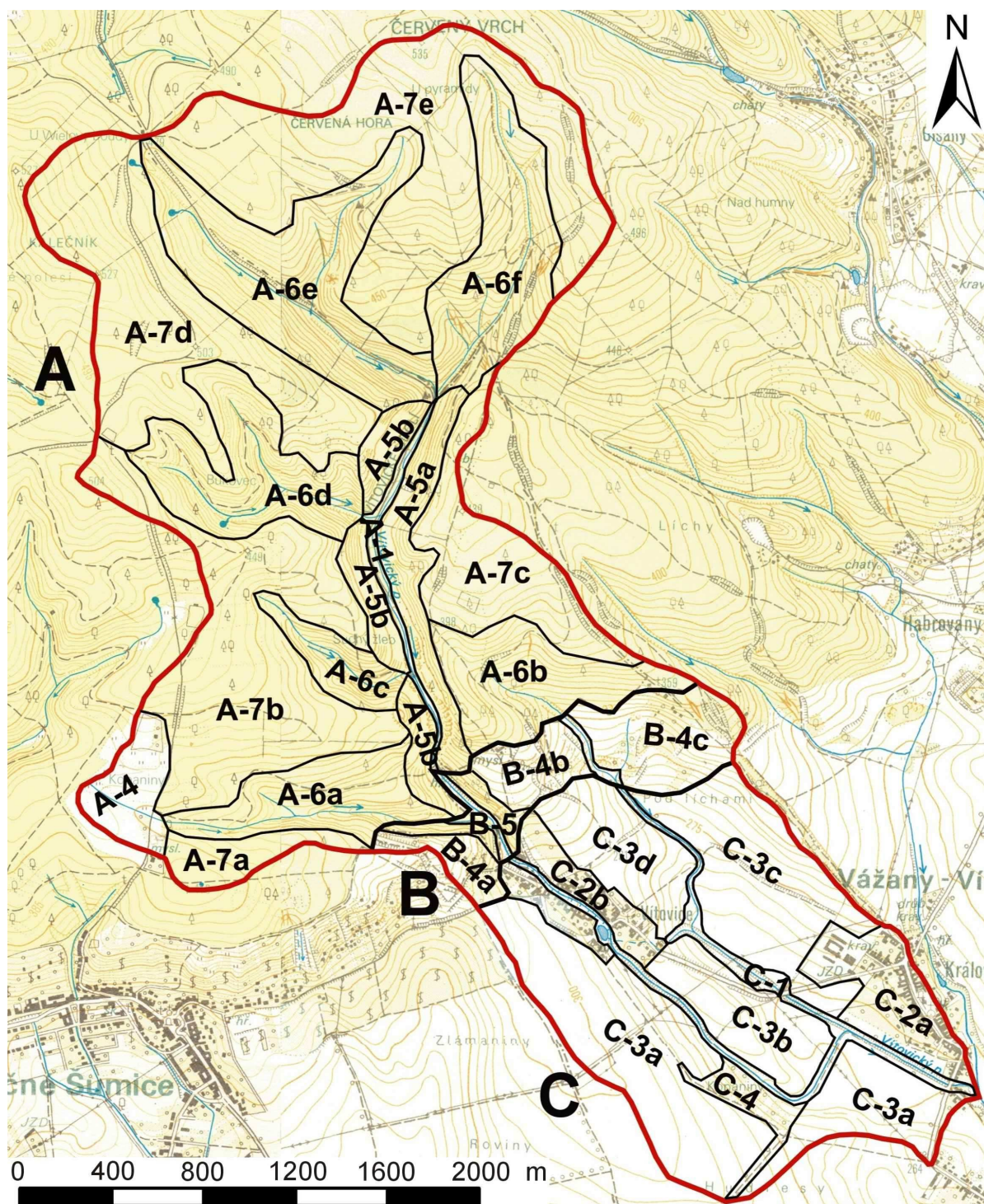
Podlakové mapy:

Základní mapa ČSFR 1:25 000, list 24-413 Mokrá-Horákov. 8. vyd., ČÚGK, Praha, 1997.

Základní mapa ČSFR 1:25 000, list 24-414 Vyškov. 3. vyd., ČÚGK, Praha, 1997.

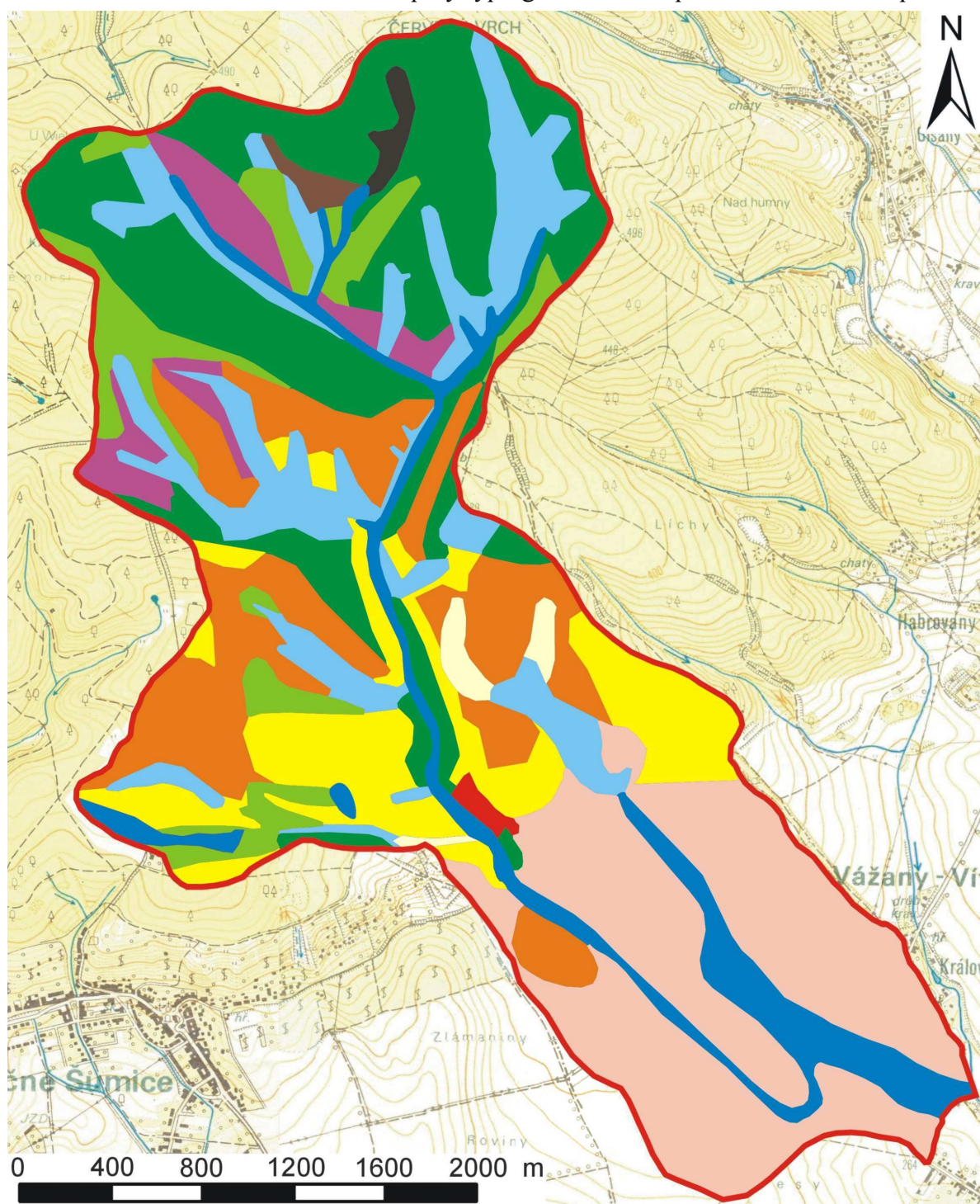
Při zpracovávání této přílohy byly využity: multimediální učebnice (Maděra, P., Zimová, E., eds. 2005), dokumentace lokálního ÚSES (KOLEKTIV 2004a až 2004d), publikace Z. Ambrose, a J. Štykara (1999), dále pak lesní typologické mapy (in <http://212.158.143.149/index.php>), údaje o PBEJ z mapy J. Benešové, et al. (1998), a v neposlední řadě konzultace s J. Lacinou (2006).

Příl. 1 Krajinné jednotky v povodí Vítovického potoka

- Legenda:**
- A** kód monomikrochory
 - A-7d** kód topochohy
 - rozvodnice
 - hranice monomikrochor
 - hranice topochor

Příl. 2 Skupiny typů geobiocénů v povodí Vítovického potoka

Legenda:

—	rozvodnice	■	<i>Querci-fageta</i>
■	<i>Querceta fagina</i>	■	<i>Querci-fageta typica</i>
■	<i>Fagi-querceta</i>	■	<i>Querci-fageta aceris</i>
■	<i>Fagi-querceta typica</i>	■	<i>Querci-fageta tiliae</i>
■	<i>Fagi-querceta aceris</i>	■	<i>Fageta typica</i>
■	<i>Fagi-querceta tiliae</i>	■	<i>Fageta aceris</i>
■	<i>Fraxini-alneta inferiora</i>		